

Karl May

A Szenteste

**fordította: Altay M.
lektorálta: Krisztián Imre**

TARTALOM

Első fejezet
Bevezetés

Második fejezet
A „Prayerman”

Harmadik fejezet
Old Jumble

Negyedik fejezet
Sti-i-poka

Ötödik fejezet
A hóban

Első fejezet

Bevezetés

A szenteste! Karácsony! Micsoda édes zengésű szavak! Hogy megtelik a szív a rájuk való visszaemlékezésben.

Gyermekkoromra gondolok s arra a sok szép karácsonyestre, amit családom körében eltöltöttem, a viaszgyertyák fényére, a kis csilingelő csengőre, a fenyő pompás illatára, boldog, gyermeki örömömrre.

De más karácsony esték emléke sem mosódhatik el emlékeimben, olyanoké, melyekből hiányzott minden vígság, boldogság, de amelyek mégis - mindennek dacára is, megtartották varázslatos szépségüket...

Diákkoromban nagyon szegény voltam, talán a legszegényebb valamennyi osztálytársam között, de a zenét már akkor annyira szerettem, hogy minden összekuporgatott pénzem zenei képzésekre szántam. Az intézeti zenetanárnál vettem különórákat és mondhatom, elég jó eredménnyel. Nemcsak hogy jól tudtam kezelni a harmóniumot, hanem egész csinos kis zenedarabokat szerzettem, amiket a fiúk, velem együtt, vígan fújtak az iskolai tízpercben. Ez a tehetségem bizonyos tiszteletet szerzett nekem osztálytársaim körében, mely tisztelet ugyancsak növekedett, mikor az irodalom tanára kihívott a katedrához és mindenki füle hallatára tudatta velem, hogy egy helyi újság, melynek a tanár úr is munkatársa volt, harminckétszakaszos „Karácsonyi ének”-emért első díjjal jutalmazott.

- Gratulálok Károly - mondta a tanár - „Karácsonyi ének”-ed sikerült munka és az érte járó harminc tallért igazán megérdemelted.

A fiúk is kifejezést adtak örömüknek.

- Éljen May Károly - kiabálták.

Én hajam tövéig elpirultam és szólni sem tudtam a boldogságtól. Ilyen dicsőség! Az a harminckétszakaszos vers, mit a karácsonyi boldog, szent hangulat váltott ki belőlem, pályadíjat nyert. Ezt sohasem mertem volna remélni. Mikor beküldtem a szerkesztőségre, szentül meg voltam róla győződve, hogy munkám a papírkosárba vándorol. És most még harminc tallért is kapok érte.

Ezen a napon szinte szédülten mentem az öreg kántorhoz a zeneórára, és mivel a szerencse sohase jár egyedül, itt újabb meglepetés várt.

Az öreg úr mosolyogva fogadott, kezében kottalap, melyet odatartott elé.

Megnéztem a kottát és felkiáltottam. Egy karácsonyi templomi dal volt, melyet én szerzettem.

- Istenem! - mondtam, és a hang alig akart kijönni torkomon.

Kedves öreg tanítóm csak nevetett. - No ugye jó meglepetés! Hát nekem öcsém, nagyon tetszett ez a kis szerzeményed és elvittem a zeneműkereskedőkhöz. Azoknak is tetszett. Kiadták és itt a kész kotta.

Tágra nyílt szemekkel néztem mesteremre - aztán meg a kottára. Lehetséges ez? De csakugyan nincs benne tévedés, hiszen itt áll:

„Templomi dal”

szerzette:
May Károly

- Ugye, ugye, bámulsz - mondotta az öreg kántor, - de még csak most fogsz bámulni.

És egy marok ezüst pénzt tartott felém.

Mi ez? Micsoda játékot űz velem a sors! Én, koldusszegény diák, hogy juthatok ennyi pénzhez egyszerre!

Az öreg pedig csak mosolyogva veregette a vállamat. Aztán kipöndörített az ajtón:

- Ma nincs tanulás! Úgyse érnék el veled semmit. Hiszen egészen kábult vagy a nagy boldogságtól.

No ebben igaza volt!

Olyan kábult voltam a boldogságtól, hogy valóban nem tudtam, hogy jutottam el a legközelebbi sétatérig. Ott leültem egy elhagyott csendes padra és sírtam, nevettem egyszerre.

De aztán összeszedtem magam és rohantam legkedvesebb barátomhoz, akit diáknyelven Carpio névre kereszteltem, és elmondtam neki kis zenedarabommal elért sikeremet is. A jó fiú talán még jobban örült, mint jómagam. Felkapta a keze ügyébe legközelebb álló széket és azzal perdült táncra a szobában.

- De hirtelen nagyon elszomorodott.

- Most vége a mi tervezett karácsonyi gyalogtúránknak!

- Ugyan már hogy volna vége!

- Hát csak nem bolondultál meg, hogy úgy, amint szoktunk, gyalog mászod majd be a vidéket, és olcsó korcsmában, esetleg szénapadlásokon szállsz meg, te, milliomos!

Carpioval együtt rendes szokásunk volt, hogy a vakációkban nyakunkba vettük a világot és miután ez az utazás csaknem ingyenes volt, hát bizony nem nagyon voltunk válogatósak sem járműben, sem lakásban, sem élelemben. Ha Carpio megtudja, hogy urasabban akarnék utazni mint egyébkor, bizonyára nem tart velem, azért hát így feleltem neki:

- Ugyan, csak nem gondolod komolyan! Ezúttal is összerakjuk egyenlően tallérainkat, én ugyanannyit, mint te, aztán mint két szegény legény, nekivágunk a világnak.

Carpio megkönnyebbülten sóhajtott fel. Sokkal önérzetesebb és büszkébb volt a jó fiú, sem-hogy elfogadta volna az én támogatásomat, de - fájdalom - szegény volt, és így nem alkalmazkodhatott hirtelen jött gazdagságomhoz. Így hát nagyon is kapóra jött neki az ajánlatom.

- Hurrá! Ez a boldogság - kiáltotta -, mert hiába, azért csak mégis jó érzés lesz, ha tudom, hogy tartalék vagyondod van, valamilyen előre nem várt eshetőségre, és hogy én egy milliomos útitársa vagyok!

Mosolyogtam, de titokban csakugyan Krózosnak éreztem magamat.

- Hová megyünk, Sappho? - kérdezte Carpio.

Sappho az én diák nevem volt.

Nincsen csodásabb dolog, mint télen bandukolni a hegyek között, mikor a hó ezüstösen csillog talpunk alatt és a fák zúzmarás fehérje tündérvilággá változtatja a világot.

Vidámak voltunk, fiatalok, egészségesek. Könnyen vettük az életet, tudtuk, hogy utunkban mindig akad majd olyan major vagy parasztudvar, ahol szívesen kínálnak frissen fejt tehéntejjtel, meleg cipóval és ahol helyet adnak, hogy fejünket lehajtsuk éjszakai nyugalomra.

Olyan pompásan voltunk felszerelve, hogy akár a Mont Blancot is megmászhattuk volna! Esernyőt nem vittünk. Vándorbotot az útszéli bokorról törtünk. Felsőkabát? No hiszen! Minek az ilyen edzett fiúnak! Kesztyű? Azt egy világért se húztunk volna. Szőrmét? Csak nem vagyunk eszkimók!

Egy hatalmas térkép, az volt velünk, meg néhány ív és kéziratpapiros és a vázlatkönyv, melybe olykor-olykor lerajzoltunk egy-egy hangulatos helyecskét, hacsak nem túlságosan gémberedtek meg ujjaink a hidegtől. Aztán varróeszközt is hoztunk magunkkal, meg ami a legfontosabb, négy szivart. Kettőt Carpio, kettőt én.

Az első éjszakát Rehauban töltöttük, ahol lefekvés előtt Carpionak nagy gondja volt, hogy hová rejtse el öt tallér vagyonát, ha esetleg rablók támadnának reánk. Mindenféle titkos helyeket eszelt ki, majd a szekrény tetejére tette, majd a párnája alá, végre elhatározta, hogy a kályhába rejti. Engem nagyon mulattatott aggodalma, de nem háborgattam.

Másnap reggel Falkenau felé vettük utunkat, melyet estére el is értük, és éppen be akartunk térni egy nagyon egyszerű kis korcsmába, mely a mi vagyoni viszonyainknak a legjobban megfelelt, mikor egy csendőr utunkat állta.

Udvariasan köszönt és kérdezte:

- Az urak diákok?

Bólintottam.

- Igen, azok vagyunk, tessék megbizonyosodni felőle - és átadtam neki útlevelemet.

Carpio is sietve kivett egy iratot zsebéből.

- Tessék, ezen még a gimnázium pecsétje is rajta van.

A csendőr mosolygott.

- Abból ugyan nem látok semmit.

Carpio csodálkozva vette vissza a csendőr kezéből az írást, amelyen nem állt más, mint valami régi leltár pontos számjai. Barátom izgatottan kezdte kutatni zsebeit, de az útlevéltre sehogyse tudott ráakadni.

- Hát ez rettenetes! Hát ez rémséges! Oh, azok a lányok! Fogadok, hogy nővéreim tették ezt az írást az útlevél helyett zsebembe.

Tudvalevő, hogy Carpio híresen szórakozott volt, és hibáját mindig nővéreire akarta tolni.

- Nem baj - vigasztalta a csendőr - én hiszek önnek.

- Nincs oka benne kételkedni - heveskedett Carpio -, éppen olyan diák vagyok mint barátom.

- Megláttam én azt amúgy is rögtön az ifiurakon és azért álltam elibök - mondta a csendőr. - Ez a korcsma csak napszámosoknak való, tessék átmenni a Franzlhoz, oda szoktak járni az urak.

Carpio megijedt.

- Szálloda vagy vendéglő? Drága?

A csendőr kacagott.

- Drága, a Franzl? Ugyan no! Ha diákok jönnek hozzá, azoknak sohasem drága. Tudniok kell az úrfiaknak, hogy Franzl olyan félbemaradt tehetség, ő maga is diák volt és most boldog, ha diákokat láthat magánál. Csak jöjjenek bátran velem az urak.

Köveltük a csendőrt, aki zegzugos utcákon át egy egészen csinos kis házhoz vezetett. Ez volt a diákbarát Franzl vendéglője. A söntésben ott állt a gazda, egy barátságos arcú, kedves bácsika és mellette a felesége. Az asztaloknál vidám vendégek, akik pipa mellett borozgattak kedélyesen.

- Adj Isten, Franzl! - mondta a csendőr. - Lám már itt vagyok megint, de ezúttal tudom, kedvedre való vendégeket hozok.

- Ugyan, már kit? - kérdezte a kedélyes vendéglős.

- Két diákot, akik Bajorországból jöttek át a határon és az éjszakára meleg fészekbe kíváncsiak.

- Diákokat! Ez beszéd! Csak be velük! Az ilyen uraságok számára mindig van meleg fészke a Franzlnak. Ubi bene, ibi patria.

A hajdani diák boldog volt, ha latin szavakkal dobálódzhatott s bizony nemigen nézte, jól alkalmazza-e őket.

Barátságosan rázta meg kezünket és leültetett egy asztal mellé, aztán azonnal hozzáfogott a kínáláshoz.

- Csak bátran kis diákok, mire van kedvük, mit akarnak enni?

- Halálosan szomjasak vagyunk - vágtam ki bátran.

- Kapnak enni, inni úrficskák! Anna! Étel, italt ide ezeknek a kedves vendégeknek! Hallod!

Egy perc alatt tele volt rakva az asztal minden jóval. A gazda odaült mellénk és koccintott velünk, hangosan hahotázva rögtönzött verseimen, amivel ételét, italát dicsértem, őt, meg feleségét éltettem.

- Anna, a vendégszobában fogsz ágyazni az úrfiaknak, ott, ahol az üvegszekrény áll - mondta házigazdánk, akit teljesen meghódítottunk magunknak. - Csak tudom, mi az illendőség, corvus corvo nigredinem objicit.

A legnagyobb mulatozásunk között történt, hogy Carpio feljajdult, mert valami nyomta a lábát. Titokban lehúzta az asztal alatt csizmáját és kihúzta onnan - az útlevelét.

Hogy szórakozottságának ez újabb jelét elpalástolja, zavartan tette bele a fontos iratot kabátzsebébe.

Különben is nagyon jó hangulatban volt és hogy mutassa, mennyire férfi, rágyújtott az otthonról hozott szivarra. Ivott, pöfékelt és nevetett a többiekkel.

Ez az első szivar volt, amit életében elszívott és azért nagyon féltettem, hogy megárt neki.

De jókedvű házigazdánk csak biztatta:

- Ugyan no, micsoda diák az, aki egy kis nikotintól, meg alkoholtól megijed. Minél hamarabb megszokja, annál jobb.

Erre a biztatásra aztán Carpio még a második szivarra is rágyújtott.

Kicsit sápadtabb lett az arca, de a vidámsága nem hagyott alább, velünk együtt dalolt és mókázott.

De mert az est nagyon előrehaladt, a vendéglő vendégei, békés polgárok, lassan hazaszállingóztak és az étterem teljesen kiürült, mikor egyszerre csak új vendégek érkeztek, akik teljes mértékben lekötötték érdeklődésemet.

Egy aggastyán lépett be a terembe egy fiatalabb nő karján, kit egy körülbelül tizenhárom-tizennégy éves fiú követett. Az aggastyán csak úgy támolygott a fáradtságtól és szinte beleroskadt a legközelebbi székbe, a fiatalasszony gyengéden hajolt föléje, míg a gyermek aggodalmas pillantással nézett rájuk.

Az asszony szomorúan fordult Franzl felé és mondta:

- Édesatyám nagyon kimerült, úgy hogy nem tudjuk tovább folytatni utunkat, talán tudna nekünk helyet adni az istállóban.

Franzl felesége, aki félig sem volt olyan jószívű, mint az ura, gyanakodva nézett végig a jövevényeken és odasúgta az urának:

- Koldusnépség, biztosan csak lopni akar.

De a férje rá sem hederített, hanem barátságosan kérdezte:

- Mit kér az istállóban szállásért?

- Nincsen pénzünk, hogy szobát kérhetnénk - szólt halkán az asszony.

- A korcsmába kellett volna akkor menniök - mondta bosszúsan Franzl felesége.

- Apám szinte összeesett már a fáradtságtól - mentegetődzött a fiatal asszony -, nem bírtam már vele az utat folytatni. Nagyon messziről jövünk.

Elővette útlevelét és megmutatta Franzlnak.

- Szent Isten! Ilyen messziről jöttök télidőben! És Amerikába szándékoztok! Így pénztelenül és ilyen ruhákban?

- Férjem odaát van már, és elküldte a hajójegyeinket. A kikötővárosig majd csak eljutunk valahogy, így, gyalogosan.

- Hihetetlen! - mondta Franzl fejcsóválva, szíve tele volt szánalommal az utasok iránt - nohát csak egyenek itt valamit, az majd felfrissíti az öregurat, aztán az istállóban sem kell aludniok, majd csak találunk valami jobb hálóhelyet.

Felesége dühös pillantással sújtotta és nagy dirrel-durral ment a konyha felé.

- Most dühös - súgta nekünk Franzl -, na de majd megbékül. Ilyenkor mindig a szomszédba menekül. Utóvégre mégis én vagyok az úr a házban, vagy mi!

Aztán barátságos szóval leültette az új jövevényeket egy étellel, itallal megrakott asztal mellé és minket is áthívott.

- Ülünk át, fiatal urak ide, aztán beszéljessünk ezekkel a jó emberekkel, hátha tudnak nekünk valami érdekeset mesélni Amerikáról.

Carpio azonnal felugrott. Amerika őt végtelenül érdekelte. Egy nagybátyja volt odakünn, akit a titokzatosság sötét fátyolával vett körül. Csak három szót szokott róla hangoztatni:

- „Eldorádó”, „Milliomos”, „Egyedüli örökös”.

„Eldorádó” a bácsi lakhelyére vonatkozott, a „milliomos”-ság a bácsi vagyoni helyzetét ecsetelte és az „egyedüli örökös”-nek Carpio önmagát hitte.

Odaültünk mindhárman az új jövevények asztalához és örömmel láthattuk, hogy az aggastyán mint tér újra erőhöz, az első korty forró bor után. Az asszony gyengéden ölelte át atyját és etette, itatta, mint tehetetlen gyermeket szokás, aztán megkérte a vendéglőst, hogy jelölje ki a helyet, hová atyját nyugovóra vezetheti.

De az aggastyán gyenge hangon tiltakozott:

- Engedd meg, kedves leányom, hogy még fennmaradjak. Napokon keresztül hóban, fagyban barangoltam, városon, falvakon keresztül és a kivilágított ablakokon át mindenütt karácsonyfácskák mosolyogtak ránk. Nekünk nem volt ezidén karácsonyfánk, én nem tudtam senkit sem megajándékozni. A szent napokon át fagyoskodnotok, éheznetek kellett, és én titokban ezer könnyet ejtettem miattatok. Itt azonban jól érzem magamat, itt barátságos fogadtatásban részesítettek, itt meleg van, itt jóllaktam, engedd hát édes lányom, hogy itt ünnepeljem karácsony estémet.

Az asszony kezébe temette arcát és sírt. Az aggastyán halk imát mormolt és a fiú leborult eléje és ráhajtotta fejét az öreg térdére.

Most, hogy így láttam őket, és hallottam választékos beszédüket, tudtam, hogy minden szegénységük mellett sem csavargók, hanem a társadalom jobb osztályához tartozó sorsüldözöttek.

Franzl csupa élénkség lett egyszerre.

- Várjatok - mondta lelkesülten és jóságos képe ragyogott -, csak azért is rendezek nektek karácsonyt.

Kisietett és a következő percben egy kis, díszekkel megrakott karácsonyfával tért vissza, amit odahelyezett az asztalra, aztán megkért, hogy gyűjtsuk meg a gyertyácskákat, amit mi - az idegen fiúcska ujjongó boldogsága közepette - meg is tettünk.

Aztán Franzl néhány ruhadarabot - a magáéból és a feleségéből - tett oda a fa alá és még öt fényes ezüst forintot.

- Így, ezt küldte nektek a Jézuska, ki látta könnyeiteket és meghallgatta imátokat. Neki köszönjétek mindezt, ne nekem.

Micsoda öröm sugárzott a három meggyötört arcon egyszerre. Az öreg tágranyílt szemmel szívta magába a karácsonyfa szépségét, az asszony örömkönnyekeket sírt, a fiú kacagott, tapsolt.

Titokban a zsebembe nyúltam és a magam pénzéből egy ezüstforintot tettem a vendéglőse mellé.

Carpio meglátta.

- Nektek jó, nektek van mit adni. Franzl gazdagon nősült és te költő vagy, ki pénzt kerestél, de mit adjak nekik én?

Hirtelen eszébe jutott valami.

- Hopp, megvan, a te „Karácsonyi ének”-edet fogom elszavalni.

És elkezdte mondani versemet, míg a többiek áhítatos figyelemmel hallgatták.

*Az emberek megváltója
Megszületett immáron,
Békesség lesz, boldogság lesz,
Ezentúl a világon.*

Mind a harminckét szakaszt elszavalta és a sorsüldözöttek olyan vigasztalást találtak benne, hogy szinte elfelejtették minden nyomorúságukat.

- Ennél szebb karácsonyi ajándékot igazán nem adhattak volna nekünk, mint ezt a csodaszép karácsonyi éneket - mormolta az öreg.

De az asszony azt gondolta, hogy megárthat atyjának a sok izgalom, miért is ragaszkodott ahhoz, hogy lefeküdjön. Így aztán az aggastyán talpra állt és mégegyszer boldog arckifejezéssel megköszönt mindent s gyermekével meg unokájával nyugovóra tért.

Mi még együtt maradtunk.

- Nem volna jó a karácsonyfát visszatenni a helyére? - ajánlotta Carpio.

- A feleségem miatt? - szólt Franzl. - Jegyezzétek meg ifjú barátaim, én nem félek senkitől.

Vagy egy negyedórát ülhattünk így együtt csendesen beszélgetve, mikor az idegen asszony újból megjelent és kérdezte:

- Az előbb elhangzott gyönyörű versnek csakugyan ön a szerzője, uram?

Elpirultam és fejemmel bólintottam.

- Atyámnak oly végtelen megnyugvására szolgáltak a sorok, annyi vigasztalót és biztatót talált bennük, hogy szeretném megszerezni a magam számára, megengedné, hogy leírjam?

- Szívesen mondtam én - de a diktálásra nem volt szükség, mert Carpio ott hordott magánál egy írott példányt belőle és átnyújtotta az asszonynak. Láttam arcán, hogy valami nagy elhatározással küzd. Majd fülemet megütötték a szavak, miket halkán közölt az asszonnyal: „Eldorádó”, „milliomos”, „egyedüli örökös”.

Csak nem rántja le ez a jó fiú amerikai nagybátyjáról a titokzatosság leplét. Szinte megdermedtem a csodálkozástól, mikor hallottam, hogy az asszonynak ajánló levelet ad. Amiről velem, kebelbarátjával sohasem beszélt, azt egy idegen előtt szóvá teszi?

És az asszony? Látszólag belement mindenbe, pedig hát ugyancsak nem sokat remélhetett egy diákgyerek ajánlatától. Valószínűleg nem akarta megbántani a jó fiút. Franzl levélpapírt és borítékot adott Carpionak és az megírta az ajánlólevelet az amerikai nagybácsinak, közben megkérdezte az asszony nevét.

- Wagner Eliz vagyok - mondta az halkán.

Míg Carpio írt, mindig ügyelt arra, hogy a címzést valahogy el ne olvassam. Bosszantott a dolog, de szólani nem szóltam egy szót sem.

Ebben a percben lépett be Anna, a vendéglős felesége.

- Mit jelentsen ez? - kérdezte a karácsonyfára mutatva.

- Karácsonyfát, ha tudni akarod.

- Meggyújtottad?

- Igenis.

- Kinek?

- Magamnak!

- Nem igaz - mondta az asszony dühösen -, hiszen itt voltam az ajtó mögött és mindent hallottam, még a diák versét is.

- Szégyelld magad, ha hallgatóztál!

- Tehetem, mert itt minden az enyém - kardoskodott a házsártos menyecske.

- Meg ne szégyeníts itt engem a diákok előtt, különben megmutatom neked, mit neveznek „sapienti pauca”-nak.

Az asszony megjuhászodott. Nem értette ugyan, mivel fenyegeti az ura, de látta rajta, hogy kár lesz tovább ingerelni.

- No jó, jó! Hiszen csak tréfa az egész. Tehetsz te itt kényed-kedved szerint.

- No azért - mondta az ura és büszkén nézett reánk.

Az idegen asszony vérvörös arccal hallgatta végig ezt a civakodást, de nem szólt egy szót sem.

Végre mindannyian pihenőre tértünk, de sajnos, az éjszaka nem hozta meg a kívánt nyugalmat.

Carpio nagyon beszédes volt ezen az estén, hogy a sok ital, vagy az erős szivar tette-e, nem tudom, de tény, hogy sehogysem akart belemenni az alvásba.

Még azt sem bánta, hogy az amerikai nagybátyját hozom szóba, bár szokott zárkózottságával kezelte az ügyet.

- Adtál neki ajánlólevelet a bácsidhoz? - kérdeztem.

- Igen.

- Hol lakik künn a rokonod?

- Nem tudom.

- Mi a foglalkozása?

- Nem tudom.

- Hogy hívják?

- Nem tudom.

- Hallod barátom, akkor mit jelentsen az ajánlólevél? Csak nem akarod félrevezetni azt a szegény asszonyt! - mondtam neki.

- Hallgass! - szakított félbe indulatosan. - Csaló nem vagyok! Nagybácsim csak az olyankorú emberek számára nem létezik, mint amilyen én vagyok! Hátha kimegy valaki és kiadja magát Carpionak, aztán elúszik a milliós örökségem.

- Úgy? - mondtam és kacajomat párnába fojtottam -, igazad van, no de most itt az ideje, hogy aludjunk.

Carpio még füttyölt egy ideig és dalolt, hogy meddig nem tudom, mert az én szememet lenyomta az álom. Hogy mennyit aludtam, nem tudom, csak arra ébredtem, hogy nevemen szólítanak.

- Sappho! Sappho! Ébredj!

Felültem az ágyamban és körülnéztem. A gyertya pislákoló fényénél láttam, hogy Carpio vígan majszol valamit.

- Nagyon megéheztem és itt az üvegszekrényben friss hurkát találtam. Nem akarsz te is?

Dühösen fordultam a fal felé.

- Nézd csak, milyen pompás ötletem támadt. A kolbászt nem vágtam le, hanem csak kinyomtam a héjából. Most, hogy Franzl észre ne vegye a hiányt, megtöltöm tollal.

- Mivel? - kérdeztem csodálkozva.

- Tollal. A párnámból kiszedem a pelyhet és megtöltöm vele a kolbászt.

- Öregfiú, ne bolondozz, feküdj le végre és aludj.

Sikerült eltérítenem szándékától és újból lefeküdtünk, de a reggeli sürgés-forgás a házban hamarosan talpra állított minket is.

Persze első kérdésem a tegnapi utasok iránti érdeklődés volt.

- Hálátlan népség! - mondta bosszúsan a vendéglős felesége.

- Azok már hajnalban elhagyták a házat - vágott az asszony szavába Franzl -, a béres bocsátotta ki őket.

- Szedett-vedett népség - szidta őket tovább csökönyösen az asszony.

Valóban furcsán viselkedtek - mondta Franzl szomorúan, - képzelje, az ajándékokat, amit este kaptak, mind itt hagyták, még az öt ezüst forintot is.

- Nem hatot?

- Nem. A magáét elvitték magukkal. Mit szól ehhez a hálátlansághoz?

Fiatal voltam még abban az időben és tapasztalatlan, de annyi emberismeretem már volt, hogy nem tudtam elítélni az idegen asszonyt.

Délben aztán egy váratlan esemény hozta izgalomba az egész házat.

Franzl felesége, aki az idegenek után takarított, az egyik ágyban egy nagy borítékot talált, mit az utasok ott felejtettek.

- Szent Isten, hiszen ebben a borítékban vannak az amerikai hajójegyek! - mondta rémülten Franzl.

- Mi lesz a szegényekkel? - izgult Carpio.

- Azonnal utánuk kell indulnunk - mondtam én határozottan -, segítenünk kell ezeken a szerencsétlen embereken.

- De hol találunk rájuk? - sópánkodott Carpio.

- Graslitz felé kellett, hogy vegyék útjukat. Valahol csak rájuk találunk. Gyere pajtás, szedjük a sátorfánkat.

- De hiszen Karlsbad felé akartak menni az úrfiak - szólt közbe a vendéglősné -, nem kéne, hogy háborgattassák magukat, majd találunk utast, aki Graslitz felé megy és utánuk viszi a jegyeket.

- Már én csak jobban megbízom diákjaimban - szólt Franzl.

Összeszedtük csekély cókmojkjainkat és Carpioval neki indultunk az útnak, csak a derék Franzltól esett nehezünkre a búcsú.

- Bizony nehezen engedem el önöket - mondta Franzl -, s ha nem volna rá ilyen komoly ok, bizony hiába is erősködnénk, itt kellene maradniok.

- Visszajövünk még mi ide - vigasztaltam őt, meg magamat is.

- Remélem! És ezt a kis emléket vigyék el magukkal. Egy kis harapnivaló van benne, meg egy pár rossz rím. Maga, kedves Sappho, tegnap este annyi verssel ajándékozott meg, hogy én se akarok adósa maradni. De nagyon kérem, ne bontsák föl a borítékot, csak ha már jó messzire lehagyták a várost. Félek attól, hogy kinevetnek.

Már messze túl haladtuk a várost, mikor végre felbontottuk tegnapi kedves vendéglátó gazdánk csomagját. Egy nagy darab vaj, sonka és kolbász, mazsolás kalács volt benne, meg tíz pengő forint. A pénz papirosba volt csavarva és a papiroson ez állt:

*„Ez a pénz itt
Kicsiny bér
Az elmúlt víg
Estéér'!”*

- Hurrá! - ujjongott Carpio -, ezt elmulatjuk!

- Hurrá! - ujjongtam én -, ezt elteesszük!

A jó fiú mindenbe beleegyezett.

Míg a kolbászt ettük, nevetve kérdeztem Carpiótól:

- Ugye mégis jó volt, hogy lebeszéltelek szándékodról?

- Hogyhogy?

- Hátha épen az ágytollal töltött kolbászcsemetét adta volna nekünk útravalóul Franzl.

Carpio megborzadt.

- No hiszen csak éppen ez kellene nikotinos, alkoholos gyomromnak.

Ebéd után havazás közben folytattuk utunkat Graslitz felé, ahol biztosan reméltük, hogy ráakadunk a szerencsétlen család nyomára. Másodnapon találtunk az úton egy csárdafélét, ahol azt a bizonyosságot nyertük, hogy mely úton keressük az aggastyánt és hozzátartozóit. A korcsmárosné mesélte, hogy délelőtt, amint az ablakon át kinézett a havas útra, feltűnt neki ez a három ember, ki lassú léptekkel baktatott előre. Az öreg nagyon gyengéd és szeretetteljes és a fiú nagyon szomorú. A leírás teljesen rájuk illett.

- Ők azok, bizonyosan. Milyen irányba mentek? - kérdeztem.

- A patak mentén.

Meggyorsítottuk lépteinket és utánuk iramodtunk. Estefelé egy dűledező malomhoz értünk, ahol egy barátságtalan fekete kutya vicsorította ránk fogát. A nagy ugatásra egy öreg anyóka dugta ki fejét az ajtón.

- Adj' Isten, anyóka - mondtam.

- Adj' Isten - felelte az öreg -, mit akarnak?

- Maga a molnárné?

- Dehogyan is vagyok én a molnárné. Rég beroszdásodott már ez a malom! Csak mert üresen állt a ház, azért költöztem ide. Jó az ilyen ingyen lakás egy ilyen szegény asszonynak.

- Valamit szeretnék kérdezni, néni.

- Ha tudok, szívesen megfelelek rá.

- Nem látott erre felé egy aggastyánt, egy asszonyt, meg egy gyereket. Tegnap Bleistadtból indultak el és Graslitzba törekedtek.

- Szent Isten, azokat keresik. No akkor ugyancsak rosszkor jöttek.

- Miért?

- Mert az aggastyán éppen most haldoklik. Mit akarnak az asszonytól?

- Elvesztett valamit, azt hoztuk el neki.

- Hát akkor csak kerüljenek beljebb.

Kinyitotta előttünk az ajtót és beeresztett.

A nyomorúságos kis szobának rozoga ágyán feküdt az aggastyán. Leánya és unokája ott térdeltek az ágy mellett. Az asszonyt annyira elővette a fájdalom, hogy észre sem látszott venni minket, csak a fiú bólintott felénk szomorúan.

- Mióta vannak itt az idegenek? - kérdeztem sűgva az öreg asszonytól.

- Dél óta. Az éjjel szakadatlanul haladtak előre a hóban.

- Ettek valamit?

- Egy falatot sem. Szegény vagyok én ahhoz, hogy vendégeket kínáljak és nekik nem volt semmijük sem.

Az aggastyán most felnyitotta szemét és kezét áldólag tette gyermekére, unokájára.

- Isten veletek, édeseim. A viszontlátásra.

Az utolsó szavak csak gyenge lehelletként hagyták el ajkait.

- Meghalt.

Ekkor az asszony, olyan hangon, mintha belőle is elszállt volna az élet, mondta:

- István, nagyatyád meghalt. Sírj te, mert én nem tudok sírni.

Csak most vett észre minket. Mozdulatlan merevséggel mondta:

- A tegnapi diákok, mit akarnak?

- A hajójegyét elvesztette Falkenauuban, azt hoztuk el - mondtam.

- Köszönöm. Tegye le oda az asztalra.

- Csak február elsejéig érvényesek ezek a jegyek - folytattam beszédemet, mert úgy gondoltam, hogy kötelességem nehéz helyzetében tanáccsal szolgálnom. - Most, hogy kedves atyja meghalt, a hajóstársaság, ha idejében bejelenti, megtéríti önnek az ő hajójegyének árát.

- Nem tudom, elérek-e Brémáig - mondotta teljesen apatikusan, hangtalanul.

- El kell mennie. Nézze, ezt egy jó barátja küldi önnek, vegye és tegye el.

Nem tudtam másképpen cselekedni, neki adtam minden pénzemet.

Az asszony mozdulatlan merevséggel nyúlt utána.

- És itt van egy kis harapni való is, amit önök számára hoztam. Jó éjszakát, asszonyom!

- Jó éjt!

A gyerekekkel kezét fogtam, aztán elsiettem Carpioval együtt.

- Oh, Sappho - mondta odakünn a barátom -, ezt a malmot és ezt a jelenetet, mely odabenn végigjátszódott, nem felejttem el sohasem.

- Én sem!

- Mennyi pénzt adtál neki?

- Minden vagyonomat. Azt, amit a versért, a zsoltárért kaptam és amit Franzl adott, de még az utazásra szánt garasokat is hozzátettem. Ezek után visszafordulhatunk, Carpio, és mehetünk haza. Kirándulásunknak vége.

Második fejezet

A „Prayerman”

Ezóta az esemény óta sok esztendő múlt el. Belekerültem az „Élet” szigorú iskolájába, mely a tudatlan, tapasztalatlan diákból férfiúvá érlelt. Sok-sok fáradtsággal, nélkülözéssel teli év van mögöttem, melyek alatt gazdag tapasztalatokat szereztem. De ami mindennél többet ér, ezek alatt a kalandos évek alatt nyertem meg Winnetout barátomul, ezt a pompás férfiút, akinél delibb, tökéletesebb és jobb embert nem hord a föld.

Ezzel a nemes indiánnal jártam be Rio-Pecoson át Texast és az egész indián területet, ahol a vad törzsek, mint Winnetou jó barátját ismertek és félték. Ott vettem fel az Old Shatterhand nevet és ott tanulták meg az emberek Winnetou nevét és Old Shatterhandét együtt emlegetni.

Ezek a mi együttes barangolásaink sok beszédre adtak okot. Voltak, akik azt gondolták, hogy kihasználom Winnetou barátságát és megszerezem általa azt a sok aranyat, melyet az indián vidéken még nagy számban lehet találni. A fehérek között az a tévhit van elterjedve, hogy az indián egy egész sereg olyan helyet ismer, mely még kiaknázatlan, de ha tüzes vassal fenyegetnék, akkor sem árulná el ezeket a rejtekhelyeket. Tény, hogy rengeteg aranyat rejtegetnek folyók és nem egyszer volt alkalmam Winnetouval valóságos kincses gazdagságra így ráakadni. De az aranyakat sohasem tartottuk meg magunknak, mert mindig találtunk olyan embereket, akik segítségünkre rászorultak.

Nekünk nem kellett a kincs, csak éppen annyi pénzt tartottunk meg magunknak, amennyire szükségünk volt. Nem a kincskeresés hajtott engem a vadnyugatra, hanem Winnetou iránt érzett nagy-nagy szeretetem és az érdeklődés mellyel ez idegen föld és nép iránt viseltettem.

A vörös indiánok között sok olyan híres törzs van, akikhez valóságos dicsőség hozzátartozhatni. Ilyen törzshöz tartozott Winnetou is, akinek számos őse volt már törzsfőnök és aki maga is népének vezére volt. Valamennyi alattvalója lelkesedett érte, amin én éppenséggel nem csodálkoztam, mert ezt a nagyszerű férfiút egész különös képességekkel áldotta meg a sors. Emberszerető volt és igazságos okos és előrelátó, azonkívül csodálatosan kifejlett érzékszervei voltak. Olyan kitűnő hallása volt, hogy a legcsekélyebb nesz sem tudta elkerülni figyelmét és gyakorlott éles szeme különös képességgel bírt a nemes érc fellelésére.

De amint mondtam, Winnetou ezt a csodálatos képességét csak nagyon ritkán használta ki önmaga számára. A vadnyugaton vadászattal szerezte meg a mindennapit, csak olykor-olykor, ha a „civilizált” világba kíváncszott, akkor volt szüksége aranyaira.

Én körülbelül ugyanígy voltam vele, mint ő. Ha civilizált helyeken jártam, meg tudtam élni keresetemből, melyre könyveim és közkedvelt cikkeim révén tettem szert. Mint Old Shatterhand hírlapíró, divatos nevem volt a hírlapirodalomban. A vadnyugatról szóló leírásaimért versengtek a kiadók.

Ezúttal Winnetounak törzsével voltak elintézni valói, nekem pedig különböző kiadóimmal, miért is rövid időre elszakadtunk egymástól, de találkát adtunk egymásnak St. Josephben, a Hannibál vasút nyugati végállomásán, hogy aztán újult erővel és friss kedvvel vágjunk neki a Mississippin át keletnek, mely ezúttal utazási célja volt barátomnak.

A megbeszélrt időnél valamivel hamarabb érkeztem St. Josephbe és miután ott mindenki már túlságosan ismert és vagy kíváncsiságával, vagy pedig tolakodásával túlságosan zaklatott, elhatároztam, hogy Westonba menekülök előlük. A szállodásnak - titoktartás mellett - persze elárultam tartózkodási helyemet és kértem, hogy Winnetout oda küldje utánam.

Westonban - hál Istennek! - nem ismertek rám, azt azonnal észrevehettem, mert a vendéglőben, ahová betértem, éppen rólam beszélt egy fiatal, körülbelül 27-28 éves pincér a gazdájával.

- Mylord - mondta a pincér és egy újságlappal hadonászott izgatottan -, tetszik tudni, mi áll ebben a lapban? Hogy Old Shatterhand St. Josephben van!

- Old Shatterhand?

- Igen. Oh mylord, adjon nekem szabadságot egy fél napra. Nekem látnom kell őt s beszélnem vele.

- Ugyan kérem, mi jut eszébe!

- Nem nyugszom addig, míg nem beszéltem vele. Kérni fogom, könyörögni fogok neki, hogy ajánljon be Winnetounak is és vigyenek el magukkal következő utazásukra.

- Fiatalember - mondta a vendéglős, mialatt én nyugodtan tovább ettem, mintha ehhez a beszélgetéshez semmi közöm sem lenne -, fiatalember, verje ki fejéből ezt a kalandosság utáni vágyakozást. Örüljön, hogy olyan jó állása van itt nálam, ahol olyan sokat kereshet.

- Bocsásson meg, mylord, de nekem okvetlenül beszélnem kell Old Shatterhanddel!

- Ma este táncmulatság van itt, én önt nem nélkülözhetem, menjen át holnap. Bár igazán nevetségesnek tartom vállalkozását. Mit gondol, ha Winnetou és Old Shatterhand mindenkit magukkal vinnének, akik útítársukul felajánlkoznak. Bosszantó és nevetséges!

Szegény fiú szomorúan hajtotta le fejét, amint ránéztem, részvétet éreztem iránta, aztán hirtelen átvillant agyamon a gondolat, hogy ez talán valamilyen tanult ember, aki csak átmenetileg pincéreskedik, Amerikában ez gyakori eset. Hány orvos volt pincér pályája kezdetén!

- Hiába menne át St. Josephbe, uram - mondtam ekkor a pincérnek -, Old Shatterhand már nincs ott.

A szegény fiú lángvörös lett az izgalomtól.

- Honnan tudja, mylord! Ismeri őt talán?

- Úgy mint sajátmagamat.

- No de ilyet! Szóval nincs már St. Josephben. Vajon hol van?

- Azt ő tudja egyedül.

- Oh uram, hallgasson meg engem, a nevem Rost Herman és itt tanultam Amerikában az orvosegyetemen. Orvos vagyok és ellenállhatatlan vágyam van az indián fajnak egészségügyi szempontokból való tanulmányozására. Azért jöttem ide és vártam a jó alkalomra, mert ez a határhely, ahová Winnetou és Old Shatterhandnek okvetlenül el kell jönnie. Meg akarom kérni, vigyenek magukkal a vadnyugatra.

- Mindenesetre egészen más szempontból ítélem meg most az ön dolgát, mióta tudom, hogy orvos - mondtam neki -, de azért nem nagyon biztathatom, hogy reményei teljesülnek. Különbösen is úgy tudom, hogy ezúttal Winnetou keletre szándékozik menni.

- Keletre! Oh Istenem! De bárhogy is van, mylord, könyörgöm, ajánljon be Old Shatterhandhez.

Ebben a percben megzavartak. Egy feketébe öltözött, leborotvált képű, papkülsejű ember állt meg az asztalom előtt. Szemét áhítatosan emelte az ég felé, kezében pedig egy kis kézitáskát tartott.

- Ez egy prayerman - magyarázta a kis pincér -, így nevezik Amerikában azokat a férfiakat, akik szent zsoltárok és imádságos könyvek eladásával foglalkoznak és az embereket a templomba járásra és imádkozásra buzdítják.

A szent ember kinyitotta táskáját és egy marok írást vett ki belőle nekem. Mintha imádkozna, néhány szót mormolt és kezét áldólag emelte fejem fölé.

Nekem ez a férfi nem tetszett, hiszen üzletszerűleg üzte a vallásosságot, de hogy megszabaduljak tolakodásától, vettem tőle huszonöt centért egy füzetkét. A füzet címe ez volt: „Karácsonyi versek”.

A prayerman dühös pillantással mért végig.

- Többet nem vesz?

- Köszönöm, nem.

- No, a takarékosága nem jól fog kamatozni az úrnak a túlvilágon.

Bosszantott rendreutasítása, de nem szóltam semmit. Amint kinyitom a kis könyvet, mi ötlik szemembe először is, az a versem, melyet diákkoromban írtam:

*Az emberek megváltója
Megszületett immáron,
Békesség lesz, boldogság lesz
Ezentúl a világon.*

Képzeltetik meglepetésemet!

Mikor végre magamhoz tértem, megkérdeztem a prayermant, hogy jutott ehhez a vershez.

- Egy szentéletű asszony adta ide nekem, aki állandó vevőm és itt lakik Westonban, Hillerné a neve - mondta az álszenteskedő és elém tartotta újból árukészletét.

- Ismeri a vers szerzőjét? - érdeklődtem tovább.

- Hogyne. Egy közönséges aljas gazember írta, egy lótolvaj, aki akasztófán végezte életét. De úgy járjon mindenki, aki szent írásokra sajnálja a pénzt.

A düh úrrá lett felettem, megkaptam az álszenteskedőt és alaposan megráztam.

- Hazudsz, gazember! Minden szavad hazugság. És egy ilyen meri szájába venni Isten nevét. Ki veled, te csaló, bitang.

Kidobtam és utána hajítottam írásait. A vendégszoba többi vendégei szótlanul, csodálkozva nézték végig ezt a jelenetet.

Magamhoz hívtam a kis pincért, aki úgy látszik azt hitte, hogy a prayerman további sorsáról akarok érdeklődni, mert kérdés nélkül mondta:

- Bement a szobájába, kérem.

- Nem érdekel, azt mondja meg, ismeri Hillernét?

- Igen,

- Itt lakik Westonban?

- Igen, a fiával. Férje prémvadász és sokat van a hegyek között, egészen be kell hatolnia a vadnyugatra. Az indiánok úgy látszik tisztelik, mert harci nevet adtak neki.

- Hogy hangzik az a név?

- „Nana-po”, de hogy mit jelent, én nem tudom.

- Igazán? És Hiller sem árulta el senkinek?

- Nem, furcsa, szófukar ember az.

- Hiller úgy látszik az utahokkal, vagy a sosenokkal van jó barátságban, mert Nana-po ezeknek a nyelvén jelenti azt, hogy „bátyám”. Miután azonban az utahoknál ritka a prém, úgy valószínűbb, hogy Hiller a sosenok barátságát bírja. Ez az indián törzs nagyon tisztelheti, ha kitünteti a Nana-po névvel.

- Uram - mondta csodálkozva a pincér -, hogyan tudja ön mindezeket? Kihez van tulajdonképpen szerencsém?

- Mayer a nevem - mondtam gyorsan, igazi családi nevemet, a Mayt így meghosszabbítva.

Felálltam és kimentem a vendégfogadó elé. Hillerné érdekelt. Hogyan jutott a versemhez? Hogy nem amerikaiak Hillerék, azt hallottam, honnan jöttek hát ide? Csak talán nem...?!

Nekiindultam, hogy megkeresem őt és véget vetek minden bizonytalanságnak.

Egy csinos kis házhoz utasítottak. Ebben laktak Hillerék. Az előkertben egy asszony foglaltoskodott a rózsatöveknél.

Köszöntöttem őt.

- Hillerné asszonyhoz van szerencsém? - kérdeztem.

- Igen, uram.

- Nem találkoztunk mi már egyszer az életben? - kérdeztem tőle, mert amint rám vetette tekintetét, azonnal ráismertem.

- Oh uram, ön roppant ismerősnek tetszik nekem - volt a nyájas felelet.

- Nem itt Amerikában, hanem a régi hazában, amikor az ön neve még nem Hiller, hanem Wagner volt.

Az asszony arca halálsápadt lett.

- Istenem! Hát itt is üldöz a végzet! Hát hiába menekültem előle, itt is rám talál. Hát sohasem szabadulhatok meg a múlt átkától?

Megnyugtattam.

- Félreért asszonyom. Én önt életemben össze-vissza csak kétszer láttam; én nem mint üldözője vagyok itt. Valami nagyon érdekel. Egy Wagner nevű asszonynak adtam oda versemet, melyet ma nyomtatásban áruba kínált nekem egy prayerman, aki azt mondta, hogy versemet öntől kapta.

Az asszony tágra nyitotta szemét. Egész testében remegett.

- Egy verset, amelyet nagyon szerettem, csakugyan oda adtam a prayermannek, de hát ha az az ön verse, akkor ön a diák...

- Az vagyok.

- Aki utánunk jött a malomba, mikor apám meghalt?

- Igen.

- Akitől az útiköltséget és az élelmet kaptuk. István! István! - kiáltott be izgatottan a házba - nézd ki van itt!

Szegény asszony szinte elájult az örömteli izgalomban.

A fiú, a sok évi távollét dacára is megismert és egyenesen a nyakamba borult.

Megtudtam, hogy jogot tanult, hogy örökösen a hazai törvénykönyveket bújja, mert a régi hazában valami sérelem esett rajtuk, melyért jogorvoslást keres.

Természetesen meghívtak, hogy lakjak náluk, de én ezt a meghívást el nem fogadtam. Mikor búcsúztam tőlük, szavamat vették, hogy vacsorára visszajövök, amit szívesen ígértem meg, annál is inkább, mert a vendégfogadóban táncmulatságra készültek este és én nyugalom után vágyódtam.

Néhány kéziratomat akartam átnézni, egy pohár sört rendeltem hát és beültem a vendéglő éttermébe. A szemközti asztalnál egy ember ült, ki sóváran nézett át hozzám. Úgy látszik unatkozott és engem szemelt ki szórakoztatásul. Végre is vette sörét és átült az én asztalomhoz.

- Good evening, Sir! Szép az idő, ugye?

- Yes.

- Tudod-e, hogy ma itt ünnep van?

- Yes.

- A céllövők ünnepe! Jól tudsz célba löni, uram?

- Yes.

Nem akartam vele beszédbe elegyedni, azért kezeltem ilyen röviden, de őt ez úgy látszik nem háborgatta.

- Én is jó céllövő vagyok - mondta az idegen -, meglátod, ha itt maradsz néhány napig. Elutazol már holnap?

- No.

- Te is idegen vagy itt, úgy látom, csak úgy mint én. Szóval pajtások vagyunk. Igaz-e? Ismersz engem?

- No.

- A nevem Watter. Bizonyára sokszor hallottad már ezt a nevet.

- No.

- Hát a Welley nevet hallottad-e?

- No.

- Ugyan már, hát egyebet se tudsz mondani, mint „Yes” meg „no”. „Yes” meg „no”. Hogy hívnak?

- Mayer.

- Mi a foglalkozásod, Mr. Mayer?

- Író vagyok.

- Nohát ez furcsa. Tudod-e én mi vagyok?

- No.

- Aranyhalász. Welley a társam. Együtt szoktunk ketten aranyért járni a folyókba. Tudod-e mi az a finding-hole?

- No.

- Nohát én megmagyarázom neked. A folyó medrében lyuk, hová a folyó az aranyat belemossa. Természetesen nehezen lehet ráakadni, mert a víz a lyukat egészen eltakarja. De aki jártas az ilyen dolgokban, az mégis rátalál. Persze jó bújáknak is kell lenni. Ha egy kiszáradt folyó medrébe akad az ember ilyen „finding-hole”-ra, akkor szüret! Hiszen érted?

- Yes.

- Yes, yes, yes! Ki látott már ilyen szófukar embert! Ugye most kíváncsi vagy, hogy találtunk-e „finding-hole”-t?

- No.

- Nohát találtunk! Nagyszerű fogást csináltunk! Annyi arany volt benne, hogy gyalogszerrel el sem bírtuk hozni, azért aztán úgy határoztunk, hogy Welley tutajon vontatja le a vízen. Jó volt, hogy útnak indult a kinccsel, mert tudnod kell, hogy máris akadtak üldözőink, négy ember ránk támadt, akik szívesen elszedték volna tőlünk az aranyat.

- Mikor magadra maradtál, nem láttad az üldözőket?

- No.

- És Welleyvel hol adtatok egymásnak találkát?

- Itt Westonban, ebben a szállodában.

- Az aranyadat beváltottad már pénzre?

- Ugyan hová gondolsz, azzal még várok míg Welley itt lesz.

- Félek, hogy azt sohasem látod már viszont. Nekem az a véleményem, hogy az üldözők tudják, hogy Welley sok aranyat hoz és ártalmatlanná tették.

- Azt hiszed, hogy megölték és kirabolták?

- Azt hiszem. Számításom szerint a tutajnak már régen itt kéne lennie és ha Welley csakugyan olyan jó barátod, mint ahogy mondod, akkor kötelességed utána járnod, hogy valami úton-módon hírt halljál róla.

Watter haragra lobbant.

- Ugyan no, csak nem hiszed, hogy megijedek rémítgetéseidtől. De megnyílt egyszerre a szád! Hallod, ha okosabbat nem tudsz beszélni, jobb lenne ha a „yes” és „no”-nál maradtál volna.

- Csak aztán vigyázz, hogy a te aranyaidra is ne kerüljön a sor!

- Az én aranyaim ládában vannak és a ládát lezárt szekrényben tartom, melyhez a kulcs, lám itt van a zsebemben, ha éppen tudni akarod. Különben pedig okosabb volna, ha nem tolakodnál úgy a tanácsaiddal, mert ezt én senkitől sem tűröm, még Winnetoutól sem.

- Winnetou? Ismered őt?

- Meghiszem.

- Személyesen?

- Persze.

- Ugyan.

- És Old Shatterhandot is, mert tudnod kell, hogy ők elválaszthatatlan jó barátok.
- Oh, úgy most már tudom, szóval Old Shatterhandet is ismered. Nohát ezért a barátságért igazán irigyellek.
- Irigyelhetsz is. Azt kijelentem, hogy azok büszke emberek és biztosan nem ülnének le egy ilyen senkiháziival, mint amilyen te vagy, egy asztal mellé.
- Talán te is visszaülnél a helyedre.
- Jut eszembe, lódulj te el innen - mondta Watter.
- Micsoda - kiáltottam ingerülten és aztán székestül együtt felemeltem a hetyke legényt és letettem amellé az asztal mellé, ahonnan hozzám ült.

Az étterem vendégeinek hahotázása és tapsolása közepette ment végbe ez a jelenet.

Watter arca lángba borult. Dühösen ugrott nekem. De akárhol is akart hozzám érni, kivédtem ütéseit.

- Lo-lo-up-Come-on! - lelkesített minket a nézőközönség.

Watter kimerült.

- Az ördög lakozik benned - kiáltotta -, hogy sehogyse bírok veled.

Én, hogy véget vessek a párviadalnak, egy kézzel felemeltem és az ablakon át kivettem az utcára.

És mert a közönség nagyon mulatott ennél a műveletnél, hát újból visszaemeltem a terembe és leültettem szépen a padlóra.

Watter felállt, haragtól izzó pillantással mért végig, aztán elhagyta a termet.

Miután itt volt az ideje, hogy Hillerék vacsorájához átöltözködjem, én is szobámba siettem. A szobámból ajtó vezetett át egy másik szobába. Az ajtó kulcsa az én oldalamon volt. Hogy teljesen tájékozott legyek, kizártam ezt az ajtót és láttam, hogy a másik oldal felől egy óriási szekrény zárja el az utat. A szekrény oly nagy volt, hogy teljesen eltakarta az ajtófát, úgy, hogy a másik szoba tulajdonosa előtt teljes titokban maradhatott létezése.

Hillerékhez érve, azonnal vacsorához ültünk. Beszéd közben sok szó esett Amerikáról, az amerikai életről, a civilizált vidékről és a vadnyugatról. Hillerné elmondta, hogy ura prémvadász és már régen otthon kellett volna lennie, de valamilyen érthetetlen okból elmarad. St. Louisban a prémvadászok központi gyülekezőhelyén sem tudják Hiller késését mire magyarázni. Attól tartanak, hogy a hegyek között lakó indián törzsek között van békétlenség és ezzel függ össze Hiller elmaradása.

- Sohasem kapott hírt tőle?

- Egy darab bőrt kaptam néhány hét előtt, de nem tudom, mit kezdjek vele. Senkisé is tud belőle kiokosodni.

- Az a bőrdarab bizonyára valami levél.

- Magam is azt hittem, annál is inkább, mert egy indián hozta és azt mondta, hogy Nana-po squaw-jáé, ami azt jelenti, hogy Nana-po feleségéé. Istenem, de ha közel-távolban nincs egy lélek sem, aki nekem ezt a bőrdarabkát meg tudná magyarázni. Igen, ha a sors véletlenül idehajtaná Old Firehandet vagy Old Shatterhandet, akik értik az indiánusok nyelvét.

- Kérem mutassa meg nekem azt a bőrdarabot.

- Önnek?
- Remélem megvan még?
- Természetesen.
- Hátha ki tudok belőle okosodni.
- Kérem.

Hillerné eltávozott. Rövid idő múlva egy levélpapír nagyságú bőrdarabbal tért vissza.

- Ez az tessék.

Alaposan szemügyre vettem a bőrdarabot.

Hillerné mosolyogva kérdezte.

- No ugye, hogy semmiben sem különbözik más bőrdaraboktól?
- Azt éppen nem mondhatnám.
- Ugyan! Mit akar ezzel mondani?
- Azt, hogy ez egy levél.
- Lehetséges? Csakugyan? Nem téved? Hiszen semmi sem látszik rajta.
- De benne.
- Benne? Hát egy bőrdarab hogyan lehet belül üres?
- Belül sem üres, hanem két bőrdarab van együvé ragasztva.
- Lehetetlen!
- Már pedig úgy van. Kérek egy ollót és egy tál vizet.

Sietve tették elem az ollót és a vizet. A bőrdarabot négy oldalról körülvágtam és aztán beledobtam a vízbe.

Egy fél óra sem telt bele, mikor az átázott két bőrlapot így széjjel tudtam venni. S nem tévedtem, az alsó bőrlapba pontok, vonalak és alakok voltak belevájva.

- Mit jelentsen ez? - kérdezte Hillerné, aki csak úgy reszketett az izgalomtól.
- Kitűnően olvasható indián kézirat - mondtam.
- S nincs senki, aki el tudná olvasni? - jajveszékelt az asszony.
- Nyugodjék meg asszonyom, én fel fogom önnek ezt a levelet olvasni.
- Ön uram? Ön? Hol tanulta volna ezeket a jeleket?
- Az indiánoknál.

Aztán belekezdtem a levél olvasásába:

„Kikatsa a varjúk törzséből való indián küldte ezt a levelet és tudatja Nana-po feleségével, hogy Nana-po négy sosonnal egyetemben hat indiánust megölt a varjú indiánusok törzséből.”

- Az én uram sohasem ölne meg senkit - utasította vissza ezt a vádat Hillerné.
- Kérem figyelje tovább a levelet, szóval „a varjak elfogták a gyilkosokat”.
- Szent isten! A férjemet is?

- Sajnos!
 - Istenem, mi lesz vele! Olvassa gyorsan, gyorsan, gyorsan.
 - Csak nyugalom asszonyom. Semmi baja sem történt. Hiszen él.
 - Jaj, hátha meg akarják ölni!
 - Ugyan asszonyom, minek ez a hiábavaló izgalom. Lássuk mi áll itt tovább: „a varjak elszedték Nana-po-nak minden prémjét, de életben hagyták, míg ellenben a négy sosont kivégezték. Három teljes hónapot adnak a varjak Nana-po kiszabadítására, ha a váltságdíj addig megérkezik.”
 - Mi a váltságdíj?
 - „365 darab fegyver”. De mit jelent itt ez a latin H-betű?
 - Ezt az uram írta ide. Hillert jelent. Bizonyára ő is azt akarja, hogy a váltságdíjat odaküldjem számára. Óh, mily rettenetesen szenvedhet szegényke a fogságban!
 - Ne gondolja asszonyom. Én magam is már többször estem indián fogságba és tudom, hogy nem bánnak olyan rosszul az emberrel, ha azt hiszik, hogy váltságdíjat kapnak a foglyukért.
 - Oh, uram, kicsoda Ön, hogy mindezt tudja? Ez nem függ már össze a hírlapírással!
 - De az „Old Shatterhand”-séggel igen - mondtam mosolyogva.
 - Az „Old Shatterhand”-séggel? - kérdezte ámulva. - Hát az hogy jön ide?
 - Mondja inkább, hogy jött ide. Nohát: a saját lábán.
 - Old Shatterhand?
 - Ugyanaz - mondtam és nevettem.
 - Uram, csak nem akarja mondani...
 - Hogy a hajdani diák, May Károly és Old Shatterhand, aki itt ül most az ön asztalánál, egy ugyanaz a személy. De igenis, azt akarom mondani.
 - Anyám - kiáltott fel a fiatalember -, ki más lehetne! Ő lesz az, aki elmegy apámhoz és hazahozza őt nekünk.
 - Csakhogy édesapja a vadnyugaton van és Winnetou ezúttal kelet felé szándékozik.
 - Szóval Winnetou is idejön. Hurrá! Winnetou és Old Shatterhand! Old Shatterhand és Winnetou! Oh, anyám olyan ez a nap, mint amilyent még soha meg nem éltem! Hogy kívántam mindig, hogy viszontlássam a kedves falkenau diákot és most itt ül mellettem. És Winnetou is, ez a csodás indián, akit Old Shatterhand leírásaiból annyira nagyra tartok, idejön. Anyám, anyám, de boldog nap ez a mai.
- A csendes ifjúra alig lehetett ráismerni. A lelkesedés kiült az arcára és két kezét egyszerre nyújtotta nekem.
- Mily szerencse, szerencsétlenségünk közepette, hogy ön itt van - mondta halk hangon Hillerné.
 - Szívesen állok szolgálatára asszonyom, de természetesen Winnetou elhatározása lesz itt a döntő.
 - Oh, a nagy apacsfőnök, Winnetou, sem fog ellenkezni.

Közben este lett és én útra keltem. Búcsúzásom előtt még megkértem Hillernét, hogy senkinek se mondja el, miszerint Old Shatterhand volt a vendége.

- Pedig, de szívesen kürtölném világgá - mondta az asszony és hálásan nézett reám -, hogy milyen nagy és milyen jó ember ült ma asztalomnál.

Mire a vendégfogadóhoz értem, már víg zeneszó hangzott onnan. Az étterem teljesen megtelt vendégekkel és a kis pincérnek ugyancsak volt dolga. Az egyik asztalnál ott láttam Wattert, aki élénken magyarázott valamit a prayermannek.

No, ha ezzel is olyan bizalmasan beszél aranyairól mint velem, akkor annak nem jó vége lesz.

Már ki akartam fordulni az ajtón, mikor láttam, hogy a prayerman szemével jelt ad egy gonosz külsejű embernek, aki egy másik asztalnál négy-öt emberrel ült együtt.

Úgy éreztem, hogy kötelességem volna Wattert figyelmeztetni arra, hogy érdemtelenre pazarolja bizalmát, de aztán meggondoltam a dolgot. Mi közöm hozzá? Mit ártsam be magam olyan dologba, mely nem tartozik rám!

És mentem egyenesen a szobámba.

Leültem az asztalhoz és szorgalmasan dolgoztam azon a kéziraton, melyet a „New-York Herald”-nak szántam. Az étteremből vad tánczene hangzott át hozzám, de az nem zavart.

Most elhallgatott a zene és én hirtelen hangokra lettem figyelmessé, melyek a szomszéd szobából hangzottak felém.

- Ki az? - kérdezte odaát valaki.

- Eressz be hamar - mondta egy hang az ajtó előtt, - mert még rajtakapnak.

- Te vagy az? Hát csak gyere be gyorsan.

Ez a szó, hogy „rajtakapnak” figyelmessé tett. Kinyitottam a szomszéd szobába vezető ajtót és figyeltem.

- Nem hallgathat itt ki minket senki? - kérdezte a hang odaátról.

- Nem - volt a felelet.

- De hiszen még egy szoba van itt a folyosón, közvetlenül e mellett a szoba mellett.

- Tudom, de az lakatlan.

- Érdeklődtél?

- Igen, de ha lakna is odaát valaki, ilyen vastag falakon át nem hatol a hang.

Szóval nem vették észre, hogy ajtó van a falba vésve.

- Foglalj helyet. Megfigyelted Wattert? Nos, mit gondolsz?

- Azt hiszem, könnyebben tudunk majd vele elbánni, mint óvatos ba...

A többi elnyelte a zene, mely újból vadul harsant fel az étteremből.

Vajon kik beszélhetnek odaát?

Mindenesetre a prayerman és az az idegen, akivel értelmes pillantásokat váltott. De kire vonatkozhatott szavuk, hogy „óvatos”...

Oh, talán Welleyre?

Akkor hát nem tévedtem és Welley gyilkosságnak esett áldozatul, s gyilkosai itt vannak a szomszéd szobában.

Nem tudtam tovább dolgozni. Figyelmemet teljesen lekötötték ezek az események.

Vártam lélegzetvisszafojtva.

A zene most végre ismét szünetelt és én újból kivethettem szomszédaim beszédét.

- Megmutattad neki az aranyaidat?

- Persze, hiszen másképpen nem került volna kelepcébe.

- Mit mondott?

- Majd kiesett a szeme a nagy kapzsiságtól.

- A fő dolog, hogy belement az alkuba?

- Azonnal.

- Mennyit kértél?

- Százezer dollárt.

- Oh! És ő mit szolt?

- Sokalta, és ötvenezret kínált.

- Az is elég! - mondta most odaát az az ember nevetve, akiben így látatlanul is, egészen határozottan, a prayermant ismertem fel.

- De én még szorítottam, és így hetvenötezerben egyeztünk meg.

- Mikor fizetendő?

- Abban a percben, amikor átadom neki a „Finding-hole”-t.

- Milyen pénznemben fizet?

- Ugyan, ki tudna pénzt olyan messzire és olyan magasra felcipelni? Majd utalványt ad.

- Pfuj!

- Mit jelentsen ez, hogy pfuj?

- Nem szeretem az utalványokat, azok sohase biztosak.

- De ez biztos.

- Honnan tudod?

- Mert ott voltam vele a bankban, ahol az utalványt megírta és a bankárnak meghagyta, hogy a pénzt fizesse ki nekem azonnal, ha az utalványt előmutatom.

- És ki lesz a bűvár? Ki fogja kivenni az aranyat a „Finding-hole”-ból?

- Az öreg kitűnő úszó, de elhossa magával német unokaöccsét is, aki szintén mestere az úzásnak. Majd ők kihozzák nekünk az aranyat és ha abban a hideg vízben való fürdés nem okozza halálukat, majd segítünk rajtuk másképpen! Ha-ha-ha!

- Ez aztán a jó fogás! Akkor meglesz a „Finding-hole”-i aranyunk is, meg a hetvenötezer dollár a bankból is. Ha ez a fogás sikerül, akkor igazán nyugalomba vonulhatunk. Csak minden programszerűen sikerüljön. Welleyvel majdnem rosszul jártunk. Sokkal óvatosabb

volt, mint ez a buta Watter, aki szinte a zsebébe rakja az embernek aranyait. Egészen jó volt, hogy hagytuk aranyaival idejönni, legalább nem nekünk kellett vele cipelődni.

Most megint rázendített a csinnadratta-bumbadratta és én magamra maradtam gondolataimmal.

Ki lehet az a kapzsi öreg, akit ezek egy „Finding-hole”-hoz csábítanak s akinek hetvenötezer dollárért eladják a „Finding-hole” tartalmát. Vagyis, hát dehogy adják oda! Csak odacsábítják az öreget és majd ha elszedték tőle a hetvenötezer dolláros utalványt, vele meg német unokaöccsével ürítették ki a „Findig-hole” tartalmát. A jéghideg vízben való bűvárkodás nem csekély dolog! Azt kevesen bírják ki! És ezek a gonosztevők még arra is el vannak készülve, hogyha kell, elteszik láb alól a rászédett öreget és unokaöccsét.

A zene elhallgatott, de odaát is elcsendesedett minden. Úgy látszik elmentek. Izgatott kedélyhangulatban siettem vissza az étterembe és megszólítottam a doktor-pincért.

- Az étteremben van a prayerman?

- Igen.

- Mióta?

- Már órák óta.

- No de egy kis időre távozott onnan?

- Egy percre sem!

- Az lehetetlen!

- Pedig úgy van.

- Hallja doktor, nekem sietős a dolgom és nem akarok ezzel a sok ide-oda kérdezősködéssel időt fecsérelni. Önt beavatom titkomba és ha senkinek sem beszél róla, meglátja, hogy Winnetou és Old Shatterhand nem lesznek hálátlanok ön iránt. A prayermannek *okvetlenül* el kellett mennie. Talán csak elkerülte az ön figyelmét?

- Ki van zárva, Mr. Mayer. A prayerman folyton iszik, úgy látszik versenyt isznak Watterrel és így állandóan dolgom van náluk.

- Hol van a prayerman szobája?

- A hátsó épületben.

- Lehetetlen! Hát nem az én szobám mellett?

- Az a szoba üres, nem lakik benne senki. Itt a kulcsa.

Egészen megzavarodtam.

- Kérem, doktor, adja ide azt a kulcsot. És ne felejtse, hogy titoktartást ígért.

Siettem a kulccsal a mellettem levő szobába és kizártam. Alighogy beléptem, rögtön rájöttem, hogy gyanúsításom jogos volt. A földön egy kis papír feküdt, egy zsoltár volt rányomtatva. Nyilván az álszenteskedő gazember vesztette ki zsebéből, aztán az asztal is tele volt tubákkal. Már pedig délelőtt is megfigyeltem, hogy a prayerman minduntalan előszedi tubákos szelencéjét és tubákot szippant.

Szóval nem tévedtem.

A nyomorult, hogy feltűnést ne keltsen, nem a saját szobájában tárgyalt, hanem titokban leakasztotta a szegről az idegen kulcsot és beosont a legközelebb levő szobába. Ez bizonyos.

Visszahelyeztem a kulcsot a helyére és kimentem az éjszakába. Minden kedvem elment az írástól. Az ablakon át láttam, hogy a prayerman és Watter még mindig együtt isznak.

Másnap reggel szobámba kérettem a reggelimet és délig szorgalmasan írtam az elmúlt este félbenmaradt cikkem. Mikor déltájban lementem az étterembe, én voltam ott az egyetlen vendég. Később bejött Watter is, akin ugyancsak meglátszott az előző napi züllés. Sápadt volt és rosszkedvű, de mikor arról volt szó közte és Mr. Rost, a pincér között, hogy mennyire sikerült neki a prayermant lerészegíteni, hangosan kacagott.

- Tudja milyen tökrészeg volt tegnap este a prayerman? - mesélte Watter a pincér-doktornak -, hogy erőnek erejével azt akarta, hogy én őt bezárjam, és szobája kulcsát magamhoz vegyem.

- Nos és megtette ezt Mr. Watter?

- Meg kellett tennem, mert addig nem nyugodott. Attól félt, hogy részegségében valaki felhasználja, betör hozzá és kirabolja.

- De hiszen ha az ellen akart volna védekezni, hát belülről is bezárhatta volna az ajtót - mondta Mr. Rost.

- Hiszen én is ezt magyaráztam neki, de hát tökrészeg volt és nem lehetett vele okosan beszélni. Lássá, még itt van nálam a szobája kulcsa, megyek és kibocsátom.

Ezzel elment.

Nekem azonban sok gondolkozni valót adott ez a kulchistória.

Nem hittem a prayerman részegségében és szentül meg voltam győződve, hogy oka volt rá, amiért bezáratta magát Watterrel.

Vajon nem-e alibi bizonyításra kellett neki ehhez a csselfogáshoz folyamodnia?

Majd kiderül.

Felkerekedtem, hogy meglátogassam Mrs. Hillert, aki ezúttal még sokkal szívélyesebben fogadott és látszott rajta, hogy csakugyan örül nekem. A fiatalember pedig olyan őszinte ragaszkodással közeledett hozzám, hogy szinte jólesett.

Együtt indultunk az erdő tisztására, ahol a vadászok céllövő versenyüket tartották. Ezen a versenyen mindenki részt vehetett, akinek jó szeme és jó fegyvere volt. Természetesen egy egész sereg nézője is akadt a látványosságnak.

A prayerman is ott állt a céllövők között és egy fegyvert tartott a kezében, mely nekem azonnal feltűnt. Megkértem a fiatal Hillert, hogy férkőzzön a prayerman közelébe és olvassa el a fegyver csövére vésett cég nevét.

Hiller visszajött és jelentette, hogy a fegyver a következő felírással bír:

„*Ralling Shelbyville, Tenn*”.

Ez a név megragadta figyelmemet.

A vadnyugaton tudniillik vannak vadászok, akiknek fegyverei ugyanolyan híresek, mint ők maguk. Az egész környéken csak egy Ralling-fegyvert ismertem és az Amos Sannelé volt, egy derék öreg prémvadászé, akivel egyszer Utah-ban, egyszer meg Montanában találkoztam. Tudtam, hogy Amos Sannel a világ minden kincséért sem válna meg fegyverétől, ha tehát a fegyver másnál van, akkor csak elrabolhatták tőle.

Míg így gondolkoztam, a céllövő verseny már nagyban folyt, most a prayermanon volt a sor, aki kitűnő fegyverével csaknem beletalált a célba.

- Ehhez mit szoltok? - kérdezte és büszkén nézett körül.

- Azzal a fegyverrel én egyenesen a célba lőnék - mondtam előlépve.

Ellenállhatatlan vágyat éreztem, hogy kezembe kapjam azt a fegyvert, melyről szentül meg voltam győződve, hogy Amos Sannelé.

- Halljátok a szájhóst - kiáltott dühösen a prayerman. - No de ilyet nem lehet csak úgy, hübele-balázs módjára mondani. Tessék, itt a fegyver. De úgy vigyázzon uram, hogy bakot ne lőjön.

A puská a kezemben volt és most, hogy alaposan szemügyre vehettem, láttam, hogy nem tévedtem. Még Amos Sannel nevének kezdőbetűi is bele voltak vésve a fába.

Felemeltem és céloztam.

A golyó talált.

A nézőközönség viharos tapsa követte sikeremet.

Még tizenegyszer emeltem vállamhoz a puskát és a golyó mindannyiszor pontosan ugyanabba a pontba talált.

- Hurrá! Éljen! - kiáltotta a tömeg.

- Ördöge van - mondta dühtől sápadtan a prayerman.

Feléje fordultam.

- Kié ez a fegyver, szent férfiú? - kérdeztem.

- Az enyém. Vettem.

- Kitől?

- Az előbbi tulajdonosától.

- Ki volt az?

- Egy barátom. Ön úgysem ismeri.

- Mikor vette?

- Már régen, talán tíz éve.

- Ez hazugság!

- Hazugság! Hazugság! Hogy mer engem így megsérteni! - Maga - Maga - Mayer!

- Pshaw! Én ismerem ezt a fegyvert.

- Haha! Ön úgy látszik mindentudó.

- Ez a fegyver Amos Sannelé.

Erre a névre elsápadt az álszentelkedő, de zavartan dadogta.

- Sohse hallottam Amos Sannelről.

- Amos Sannel prémvadász, nekem jó barátom, kinek fegyverével nem egyszer lőttem. Azért találtam vele olyan pontosan a célba.

- Ugyan kérem, mit akar tőlem!

- Ezt - mondtam neki, és úgy odavágtam a földhöz, hogy csak úgy nyekkent.

Feltápáskodott, vette a fegyvert és elsietett, de még dühösen felém kiáltott:

- Ezért számolunk!

- De számolunk ám! - mondtam én is és hagytam szaladni, mert tudtam, hogy még egyszer kezem közé kerül.

Nemsokára én is visszamentem a szállóba. Ahol utunk különvált, ott Mrs. Hiller elbúcsúzott tőlem, de a fiatal Hiller nagyon megkért, hogy engedjem meg neki, hogy még velem maradjon.

- Amúgy is oly keveset lehetek önnel együtt - mondta és az őszinte ragaszkodás csengett hangjából -, hogy minden percet ki szeretnék használni, mikor társaságát élvezhetem.

Megszorítottam kezét és biztosítottam, hogy én is szívesen vagyok vele.

Mikor a szállóba értünk, ott nagy volt a riadalom. Watter magánkívül ordított és a seriff után kiabált.

- Hozzatok bírót, rendőrt! - kiabálta -, valaki kirabolt, meglopott! Jaj, jaj, eltűnt a szekrényből az aranyam!

Halkan sűgva kérdeztem az orvos-pincért:

- Hol van a prayerman?

- Az már elment. Roppant izgatottan jött haza a céllövő versenyről, sietve összecsomagolt és ment. Azt mondta, hogy önnel egy percre sem marad egy fedél alatt.

- Jó kifogás! - gondoltam.

Közben Watter folyton ordított:

- De én vissza fogom szerezni az aranyaimat, mert én tudom, hogy hol keressem őket. Nekem ez a német hírlapíró nagyon gyanús.

Minden szem felém fordult.

- Oh, mért voltam olyan bután bizalmas, és mért meséltem el neki mindent. Ez volt a vesztém. De azért még nincs vége mindennek, csak a seriff jöjjön.

A következő percben mozgás támadt a közönség körében és halk suttogás:

- Itt a seriff. A seriff.

Csakugyan ő érkezett.

Leült egy székre és elmondatta magának az egész históriát.

- Szóval Mr. Mayerre gyanakszol? - kérdezte Watter-tól.

- Egyedül őreá.

- Bilincseket a kezére - adta ki a parancsot a seriff és csendőrei jöttek, hogy a parancsot teljesítsék.

Mosolyogva tartottam nekik oda kezemet.

- Csak aztán ne kelljen szégyellned magadat ezért a cselekedetért, bölcs bíró!

A seriff fölényes mosollyal mért végig.

Ebben a percben kintről lódobogás hallatszott és egy kedves ismerős hang, mely megdobogtatta szívemet, kérdezte:

- Ez itt a szálloda? Itt találom Old Shatterhand testvér?
 - Old Shatterhand? - kérdezte csodálkozva a szállodatulajdonos -, hát itt van Westonban?
 - Igen, már tegnap érkezett ide és nekem ezt a címet hagyta meg. Én tudniillik az apacsok főnöke vagyok, Winnetou!
 - Winnetou! Winnetou! Winnetou! - hangzott mindenünnen és az emberek kitódultak az udvarra.
- A csendőrök engem is kihurcoltak magukkal.
- Testvér! Winnetou! Isten hozott!
 - Scharlihkám! (így szólított becéző néven). Barátom - kiáltotta és lehajolt hozzám, de aztán ijedten hökkent vissza. - Mit jelentsenek ezek a bilincsek?
 - Egy kis félreértés az egész, amely tisztázódni fog. A seriff lopással gyanúsít.
 - Melyik fehérarcú itt a seriff? - kérdezte Winnetou és lován ülve bejött az étterembe.
 - Én vagyok - mondta a seriff reszketve.

- Úgy, hát te vagy - mondta megvetéssel a vezér és sötét szeme villámokat lövellt -, aki Old Shatterhandet, hírneves testvéremet bilincsbe mered verni. Hát nem tudod róla, hogy a fehér és vörös harcosok egyaránt félnek tőle, és tisztelik őt és nem tudod, hogy ő még egy idegen fűszálat sem tulajdonítana el. Pshaw!

Óh, milyen megvetően hangzott el ajkáról a pshaw! Amint ott ült lován ez a délceg ember, az erő és férfiaság mintaképe, mindenki szeme csodálattal csüggött rajta. Hosszú, kékesfekete sűrű haja hátáig omlott alá. Arca teljesen le volt borotváltva, ruhája bőrből készült és övében különböző fegyverek voltak. Nem hordta az indiánok szokásos tollbokrétáját, de nyakán ott csüngött egy háromsoros lánc, amely különböző vadállatok fogaiból állott. Olyan állatokéból, melyeket ő maga terített le. Egy értékes pipa és gyógyszereket tartalmazó zacskó szintén ott lógott vállán.

Rozsdabarna, gyönyörű vonalú arcában két tüzes sötét szem villogott, mellyel oly szelíden tudott nézni, mint egy ártatlan gyermek, de amely olyan haragos villámokat tudott szórni, mint maga a hadúr.

- Melyik fehérarcútól loptak el valamit? - kérdezte Winnetou.
- Tőlem, aranyat! - jelentkezett Watter félénken.
- Te mered ráfogni Old Shatterhandre, hogy tolvaj, ezért agyongázollak lovammal.
- Kegyelem - jajgatta Watter és leborult a földre.
- Coyotte - mondta megvetéssel Winnetou. Ez a szó: coyotte prérifarkast jelentett, mely döghúsból táplálkozik és gyáva nekimenni az élő állatnak.
- Ki mindenkivel, aki meg merte sérteni az én fehér testvéremet, Old Shatterhandet. Ki innen! Ki!

Körültáncolta lovával a termet és most mindenki kimenekült.

Lóval a terembe jönni csak Winnetou merészkedhetett, aki még akkor sem tett volna kárt az étterem berendezésében, ha az asztal és szék ott mind üvegből lett volna. De a lóva is pompás állat volt. Iltschi volt a neve, ami indián nyelven szélvészt jelent. Az én lovamat Hatatitlának, villámnak hívták és édestestvére volt Iltschinek.

Winnetou most kiment az étteremből, hogy odakünn odakösse lovát az enyém mellé, s alighogy künn volt, a kis doktor-pincér közeledett hozzám.

- Oh, uram, én azonnal tudtam, hogy nem közönséges halandóval van dolgom. Könyörgöm, vigyenek magukkal.

Én pedig odaszóltam a fiatal Hillerhez:

- Önnek szerencséje van, Winnetou nyugatra megy.

Az ifjú arca felderült:

- Miből következteti?

- A ruházatáról. Bőrbe van öltözve, tehát a vadnyugatra megy.

Most visszatért Winnetou. Maga elé hívatta a seriffet és Wattert, aztán elmondatta a tényállást, hogy igazságot teremtsen.

- A fehérarcúaknak nincs szemük és nincs gondolatuk. A prayerman nem volt részeg, csak tettette a részegséget. Ő maga volt a tolvaj, de okvetlenül volt segítőtársa is.

- De hiszen az én szobám ajtaja is be volt zárva, hát hogyan juthatott be hozzám a prayerman?

- mondta kétségbeesetten Watter.

- Majd meglátjuk.

Azonnal helyszíni szemlét tartottunk, de nem akadtunk nyomra. De mikor a szomszédos szobába mentünk, a földön egy feszítővas feküdt.

Ez gyanús volt.

Kinyitottuk a Watter szobájába vezető ajtót és itt is szekrény állta az utunkat. A Watter szobájának szekrénye.

Winnetou csak egy pillantást vetett rá és mondta:

- Mindent értek!

- Hogyan?

- A gazember erről az oldalról jutott Watter aranyaihoz. Tessék, a szekrény hátlapja csak éppen oda van támasztva. A prayerman befeszítette a hátlapot és így nyúlt be az aranyakért.

Mindannyian csodálkozva vizsgáltuk a szekrény hátlapját, mely csak éppen hogy oda volt támasztva a szekrényhez.

- Gyerünk a prayerman szobájába - adta ki Winnetou a parancsot.

A prayerman szobájában egy üres koffert találtunk.

- Úgy látszik nem volt rá szüksége és itt hagyta - mondta a szállodás és félre akarta már lökni az öreg, rongyos kis jószágot.

De Winnetou visszatartotta.

- Ki tudja, hátha, sietségében hagyta itt. A fehérarcúak nem gondolkoznak! - mondotta komolyan. - Old Shatterhand, testvér, nézd meg, nincs-e titkos rekesze a koffernak?

Alaposan megvizsgáltam a koffert és csakugyan megtaláltam a titkos rekeszt.

- Mi van benne?

- Csak három írás.

- Olvassuk!

Az első írás feljegyzéseket tartalmazott. Sorjában egymás alá volt írva azoknak a folyóknak a neve, melyek mellett el kell jutni „Finding-hole”-hoz:

„Kansas City
Kansas River
Republican River
Frenchmans River
Fine Bluffs-Pole Creek
Iron Mountain-Chuqwater Creek
Lake Jone-Laramie River
Grand Medicine Bow-Creek
Platte River
Sweetwater River
Pacific Creek
Big Sandy Creek
Fremonts Peak - Finding-hole”.

A második írás egy váltó volt, ötezer dollárról, melyen mint kibocsátó Sheppard Frank szerepelt, mint elfogadó - pedig Reiter Emil.

De a legérdekesebb a harmadik írás volt.

A következő sorok állottak a papíron:

„*Vallomás*

Én, Reiter Emil eskü mellett vallom, hogy tegnapelőtt délután 3 órakor fegyveremmel megöltem Finell Guy farmert és szavamat adom - ha a vizsgálóbíró elé kerül az ügy -, hogy tettemet azonnal beismerem.

Reiter Emil Steelwille”

Reiter Emil! Ez a név nekem nagyon ismerős volt. Hajdani zenetanáromat, aki kiadta volt kis zenedarabomat, hívták Reiternek, és annak fia, Emil, kivándorolt Amerikába.

De hát hogy az a Reiter Emil, ezzel legyen azonos, igazán nagyon valószínűtlennek tetszett!

Vajon mi készítette ezt az embert, hogy ilyen vallomást írásba adjon! Ezt csak kierőszakolhatták belőle. Isten tudja, micsoda fenyegetésekkel!

Winnetou rám nézett.

- Megtartjuk ezeket az írásokat?

- Okvetlenül. Az első írás egy „Finding-hole”-hoz vezető utat jelez.

- Uff! Ugyanezt az utat kell majd nekünk megtennünk.

Ránéztem Winnetoura. Végre már meg fogja mondani mik a szándékai.

- Igen, nekünk is aranyakért kell mennünk - mondta egyszerűen -, mert vörösbőrű testvéred, Winnetou keleti utazásra készül és oda pénzre van szüksége. Útközben azonban még rendet kell teremtenie a varjak és sósónok között, kik harcra készülnek egymás ellen.

- Tudom!

- Hogy-hogy fehér testvérem - teneked erről tudomásod van?

- Igen. A sosenok megöltek hat varjú-indiánt és ezek most bosszút esküdtek. Egy squawtól tudom mindezt, akinek férje jelen volt ezeknél az eseményeknél és aki Yakoupi-Topától, a Kikatsa varjak törzsfőnökétől levelet kapott.

- Uff! Winnetounak és Old Shatterhandnek sietniük kell, hogy támogathassák barátaikat, a sosenokat. Jakoupi-Topa ravasz öregember, míg a sosenok főnöke fiatal, tapasztalatlan harcos. Wagare Tey (sárga szarvas) még nem töltötte be harmincadik életévét.

Most helyénvalónak tartottam, hogy elmondjam Mr. Hiller történetét és megkérjem Winnetout, ha amúgyis a hegyek közé megyünk, hogy őt kimentsük a varjú indiánok fogságából.

- Van valami oka erre az én fehér testvéremnek? - kérdezte Winnetou.

Elmondtam Winnetounak Hillernével való megismerkedésemnek történetét.

- Szóval Scharlih testvérem megkedvelte ezt a squawt és fiát?

- Igen. Hiszen annyi sorscsapás érte őket az életben. Rettenetes volna hát, ha még az asszonynak férjét, a fiúnak apját kellene elveszteni.

- Hát majd megsegít a jószágos Manitou (Isten), hogy ki tudjuk szabadítani, - mondta Winnetou. - Nana-po, Nana-po? Ez a sqaw férjének neve? Mintha már hallottam volna ezt a nevet! Oh, Winnetou már emlékszik. Nana-po volt az a férfi, aki egy szikláról lezuhant Sambit harcost megmentett. Nana-po derék ember és nem fogom túrni, hogy bántódása legyen.

A fiatal Hillerrel együtt felkerestük Mrs. Hillert, akit egészen izgalomba hozott Winnetou látogatása. Különben is olyan örömteli izgalomban volt, hogy arca csak úgy ragyogott a boldogságtól. Ennek az volt az oka, hogy a régi hazából egy hűséges szomszédjuk levelet küldött neki következő tartalommal:

„Ártatlanságuk bebizonyosodott. A tettest elfogták és mindent bevallott. Bátran hazajöhetnek!”

Szóval nevük megtisztult a mocsoktól. Ártatlanságuk bebizonyosodott. Az ok, amiért szöknök kellett, hamis névvel bujdosniok, már nincs többé. Emelt fővel térhetnek haza.

- Adja ide nekem asszonyom azt a levelet - mondtam.

Csodálkozva nézett rám, de én siettem szavaimat megmagyarázni.

- Mert oda akarom vinni az urának!

Az asszony szeme tele lett könnyel.

- Oh hát igazán oda mennek hozzá? - mondta hangtalanul és leborult Winnetou elé.

- Winnetou ember, és ember előtt nem szabad térdelni! - mondta az apacsok fejedelme. - A fehér asszony hősiesen viselte el a sorscsapásokat és azért megérdemli, hogy pártfogolják. Holnap reggel elindulunk és hazahozzuk Nana-pot.

Mielőtt búcsúztam Mrs. Hillertől, megkérdeztem tőle:

- Nem vette sohasem hasznát annak az ajánlólevélnek, amit akkor régen Carpio barátom adott önnek.

- Nem. Igaz ugyan, hogy keresztülvittem Pittsburgon és átadhattam volna a levelet Mr. Lachnernek, akinek a levél szólt, de úgy értesültem, hogy Mr. Lachner kőszívű uzsorás, akinek a legnagyobb nyomoron sem esik meg a szíve és aki mindenkit kihasznál, de senkin sem segít.

Ez volt tehát szegény Carpio barátom bácsija!

Mivé zsugorodott hirtelen össze a három varázsszó:

- Eldorádó! Milliomos! Egyedüli örökös!

- Jól tette asszonyom, hogy nem kereste fel - mondtam -, az ilyen embereket kerülni kell!

Mikor visszaértünk a szállóba, már ott várt az ajtóban Watter. Arca igazi bűnbánatot fejezett ki, mikor mondta:

- Bocsánatot kérek öntől, Old Shatterhand!

- Kérem, tévedni emberi dolog.

- Úgy van uram, ki hitte volna, hogy a szent férfiú ilyen gazember.

- Én tudtam - mondtam neki és aztán a kis doktor-pincér felé fordultam, aki a boldogságtól sugárzó arccal futott felém.

- Mylord, képzelje, Winnetouhoz fordultam és ő megígérte, hogy elvisz. Ez életemnek legszebb és legboldogabb napja.

Harmadik fejezet

Old Jumble

Három héttel később már kellős közepében voltunk a vadregényes hegyeknek és haladtunk előre kijelölt utunkon.

Dr. Rosttal nagyon meg voltunk elégedve, a kis emberke jelentéktelen testalkata mellett is, pompás szívósságot tanúsított és olyan ügyes volt a lovaglásban, hogy sokszor csodálkoznunk kellett rajta. Mindig egyenlően előzékeny és udvarias volt velünk szemben, úgy, hogy igazán semmi okunk sem volt arra, hogy sajnáljuk, miszerint magunkkal hoztuk.

Hogy a sasonkat elérjük, a Kígyó-folyóhoz kellett jutnunk és azért céltudatosan haladtunk előre. Az út, amelyen jártunk, kétezer méterrel volt a tenger színe fölött, de mindazonáltal kellemes, enyhe volt az éghajlat, ami egészen különös sajátossága ennek a vidéknek.

Most a hegyek között levő óriási tisztáson kellett keresztüllovagolnunk, mikor Winnetou hirtelen megállott.

- Itt lovasok jártak előttünk.

- Úgy van - mondtam én is, amint megláttam a fűben a lovak patáinak nyomait.

Winnetou leszállt a lóról és egy darabig nézelődött, aztán azt mondta:

- Öt fehérarcú lovagolt erre. Uff!

Most én is leszálltam.

- Valami különöset lát, mylord? - kérdezte dr. Rost.

- Igen. Valami nagyon fontosat.

- Mit.

- Kettő az öt lovas közül megkereste a többi három lovas nyomát és letérdelt ennél a műveletnél.

- Úgy van - mondta Winnetou - ez az öt lovas összetartozik, de valahol szétváltak útjaik és a három előbbre jutott, míg a másik kettő követi.

A kis doktor ámulva nézett ránk.

- Micsoda következtetések! - szólt egészen halkan.

- Gyerünk - mondta Winnetou és felszállt lovára, de irányt változtatva a tó felé fordította lovát.

- Nekem az a véleményem - szólt most Winnetou, - hogy a második két lovas ki akarja hallgatni vagy meg akarja lesni az első három lovas. Mi más oka lehetne annak, ha öt összetartozó ember hármát előre bocsát és röviddel aztán követi. De azon az úton, ahol Winnetou és Old Shatterhand lovagol, nem történhetnek galádságok.

- Talán összeütközésre is sor kerülhet közöttünk?

- Mindenesetre.

- Akkor örülök, hogy erre az útra tértünk.

Mikor elértük az erdőt, mely a tavat környékezte, Winnetou szólt.

- Két fehérarcú testvérem várjon itt reám.

Ezzel eltűnt a sűrűben.

- Hová megy? - kérdezte tőlem suttogva doktor Rost.

- Kémlelni azokat az embereket, akiknek itt kell lenniök a közelben valahol.

- És fegyvereit miért nem viszi magával?

- Csak útjában volnának, amint a bozóton keresztülfurakodik.

- És mi most mit csinálunk?

- Várunk szép türelmesen visszatértére.

A nap már hosszú árnyékokat rajzolt az erdőbe, mikor az apacs visszatért és némán intve nekünk, déli irányba folytatta útját. Mi követtük.

Vagy egynegyed óra hosszat tartott ez a szótlan lovaglás, mikor végre megállt Winnetou.

- Rost testvérem itt marad és vigyáz a fegyverekre meg a lovakra, amíg mi visszatérünk. Közel akarok mindenáron férközni a két fehérarcúhoz. Ha éjfél után is térnénk vissza, ne aggódjon érettünk és ezt a helyet semmi szín alatt se hagyja el. Most jöjj, Scharlih!

- Nyugodtan bocsáthatom útra önöket? - kérdezte a kis doktor.

- Egész nyugodtan és várjon be türelmesen, még ha reggel is érnénk csak vissza.

Szótlanul követtem mesteremet. Nesztelen halk léptekkel osontunk előre az erdő sötétjében, kéz a kézben. Most hirtelen elengedte kezemet Winnetou.

Hangok ütötték meg fülünket. Lelapultunk a földre és úgy hallgatództunk.

Csodálatosan érdekes beszélgetést hallgattunk végig.

- Kíváncsi vagyok, kutat-e utánunk a sheriff? Vajon ki lehetett az az újságíró?

- Egy közönséges írka-firkász, - mondta a másik, kinek hangja nagyon ismerősnek tetszett. - Remélem, sohase lesz többé szükségem, hogy prayermanként szerepeljek és hogy így rám ismerjen.

- Nagyszerűen elbántunk Watterrel, ha-ha-ha! De mondd csak pajtás, elég elővigyázatos voltál? Mi van a kis koffereddel?

- Elégettem.

- És a fontos írások?

- Jól eltettem őket.

Ezt hazudta a prayerman, mert hiszen a kis koffer az írásokkal együtt az én kezembe került.

De hát elképzelhető meglepetésem, mikor a vadonban ezzel az emberrel találkoztam! Hiszen egyéb vágyam sem volt, mint hogy keresztezzem gonosz szándékát!

Hirtelen kitaláltam, ki lehet az az öt ember, kinek nyomait követjük.

A prayerman úzi csalárd játékait! Bizonyára most csábítja fel a hegyek közé azt az öreg nagybácsit unokaöccsével, kit olyan galád módon szándékozik tönkretenni. A másik két személy bizonyára a prayerman cinkostársa.

Odaát tovább beszélgettek:

- Nem gondolod, hogy Watter reánk talál?

- Nem! A mi nyomunkat még Winnetou és Old Shatterhand se tudná fölfedezni. Pajtás, most fényesen megy az üzlet! Welleyt egy golyóval a folyóba küldtük, vagyis a másvilágra, Wattert kiraboltuk, az öreg Lachnert ide csaltuk. Hát nem megy minden nagyszerűen?

- Pompásan!

- Az unokaöccs jámbor szerzet, attól nem tartok, de a vén ember bizalmatlan és ravasz.

- Úgy ám.

- Csakhogy rajtam ő sem fog ki! Úgy ledurrantom, hogy azt se mondja „mukk!”

- De mindenesetre jó volna, ha Eggly puhatolódzna. Ha csakugyan valami gonosz tervet forralna az a vén ember, vagy öccse ellenünk, akkor én se bánom, ha végzel velük. Pedig igazán kár lenne, ha erre kellene fanyalodnunk, mert a jeges vízbe legalábbis százszor kell majd alábukni az aranyakért és erre se neked, se nekem, se Egglynek nincs semmi kedve.

- Nincs kizárva, hogy csak az öreget teszem ártalmatlanná és a fiátalt erre a célra, rabként, magunkkal visszük. Az úgysem épeszű, nem hiába nevezi őt Old Jumblenek (zavaros eszűnek) Eggly. Fogadok, hogy szó nélkül fog nekünk engedelmeskedni.

- Több mint valószínű.

- Kitanítottam Egglyt, hogy hallgassa ma ki őket, szeretném tudni, hányadán vagyok velük, mi majd távolabbról hallgatózunk. Mit szólsz ehhez a tervemhez?

- Helyeslem, mint mindent, amit te cselekszel, szent ember - mondta a másik.

Erre aztán mind a ketten nevettek és eltávoztak.

Winnetou ekkor azt súgta nekem:

- Helyesen következtettünk. Most már mindent tudok. Gyerünk utánuk!

Vagy egy negyedórát jártunk, mikor egy pásztortűz lángjára lettünk figyelmessé. Három ember ült e mellett a pásztortűz mellett, de háttal, úgy, hogy arcukat nem láthattuk. A prayerman és társa bizonyos távolságnyra a pásztortűztől lelapultak a fűbe, hogy hallgatódzanak és ugyanígy cselekedtünk mi is.

A három ember közül, kik a pásztortűz mellett ültek, a legöregebbnek látszó így szólt:

- Kíváncsi vagyok Mr. Sheppard és Mr. Corner hol maradnak? Mit gondol Mr. Eggly, itt lesznek hamarosan?

- Minden bizonnyal!

- Nem szeretném, ha eltévednének, vagy valami bajuk esne a sötétben.

- Miért félti őket olyan nagyon? - kérdezte Mr. Eggly és odafordította fejét a sötét felé, ahol úglátszik társai rejtekhelyét tudta, mintegy figyelmessé téve őket, hogy figyeljenek, mert most kezdi meg a vallatást.

- Hallja, most, hogy ennyi fáradtsággal megküzdöttem, csak oda akarok jutni a „Finding hole”-hez.

- Oda én is elvezethetem!

- Ne sértődjön meg, de én inkább bennök bízom. Mr. Sheppard volt az, aki nekem először beszélt a „Finding hole”-ról, és Mr. Cornerrel kötöttem szerződést. Itt nagy összegekről van szó.

- Talán félti a pénzét?

- Hogy érti ezt?

- No úgy, hogy hátha rászedik magát.

- Ugyan ki?

- Mr. Sheppard és Mr. Corner.

Az öreg a fejét rázta.

- Semmi okom sincs kételkedni, feltétlenül megbízom bennök. A megbeszélés és szerződés olyan pontos volt és olyan egyenlő előnyöket biztosított nekik is, nekem is, hogy semmi okot sem látok fennforogni a gyanúsításra. Én egész nyugodt vagyok. Alszol Hermann? - kérdezte most az öreg és odafordult a fiatal felé.

- Nem alszom - válaszolta egy csendes szelíd hang.

Ez a hang szívembe markolt. Ifjúságom minden emlékezete feltódult agyamba! Hermannak hívták legkedvesebb barátomat, akit diáknyelven Carpiora kereszteltem. Ha ő volna unokaöccse ennek a nagybácsinak!

- Ugyan, hagyja őt, Mr. Lachner. Az ilyen Old Jumblet a világ még nem látott. Az egész úton csak bosszankodnunk kell miatta.

Nem mondta Mrs. Hiller, hogy Carpio neki Lachnerhez adott ajánlólevelet?! Igen, igen, most már egészen bizonyos, hogy ez a törbeccsált öreg ember itt, Carpio híres nagybátyja és az unokaöcs Carpio maga.

- Valóságos átok ez a fiú - mondta Lachner - és ezt az embert pártfogoltam én és hozattam ki Amerikába. És mennyi pénzt küldözgettem neki.

- Kérem, bácsi, ne vesse folyton szememre azt a kis összeget, amit egyszer apámnak küldött!

- Hallgass fickó!

- Valóságos Old Jumble! - mondta Eggly.

- Kérem, Eggly, ne használja rám ezt a sértő kifejezést. Én udvarias vagyok önnel szemben és elvárom, hogy ön is az legyen velem szemben. Érti?!

A másik gúnyosan felkacagott.

- Ez igazán nevetséges kívánság egy Old Jumbletól!

Szívemet szánalom töltötte el szegény barátom iránt, aki ilyen alantas és nevetséges szerepet tölt be. De micsoda véletlen találkozás ez! Hogy éppen Carpioval kellett a vadregényes nyugati magaslatokon a Lake Jone völgyében találkoznom. Carpioval, akit már annyi év óta elvesztettem szem elől.

Éppen mondani akartam valamit Winnetounak, mikor az hirtelen leszorította kezemet. A prayerman és társa felemelkedtek leshelyükből és abba az irányba tartottak, ahol mi leselkedtünk. Éppen mikor mellettünk elhaladtak, mondta Mr. Corner:

---- szóval nem kell végeznünk az öreggel, mert hiszen látod, milyen vak bizalommal viseltetik irányunkban.

- Csak az a buta unokaöcs ne volna! Mit kezdjünk vele?

- Ha már eddig magunkkal cipeltük és bosszankodtunk vele, most már ezt a pár napot, amíg elérünk a „Finding hole”-ig, csak kibírjuk.

Távolodtak tőlünk és mi is visszafelé csúsztunk a fűvön négykézláb, egészen addig, míg elértük dr. Rostot, aki már türelmetlenül várt reánk.

Képzeltető a jó ember meglepetése, mikor beszámoltunk neki a tapasztalatainkról.

- A prayerman van itt? - kérdezte csodálkozva.

- Ő és cinkostársai.

- Nohát ilyet!

- Felcsaltak magukkal két ártatlan embert, egy öreget és egy fiataalt is.

- És most mi fog történni?

- Azt majd holnap megtudja.

- Szóval holnap tovább indulunk?

- Igen, mégpedig hajnalhasadáskor.

- Követni fogjuk azt az öt embert?

- Nem.

- Hát akkor?

- Meg fogjuk őket előzni.

- Hogyan?

- Többet nem árulhatok el. Egyelőre legokosabb, ha pihenésre térünk és aluszunk néhány órát.

Szegény doktornak mi volt mit tennie, bár nagyon fúrta oldalát a kíváncsiság, megnyugodott és halk sóhajjal nyúlt végig a földön, hogy parancsom szerint elaludjon.

- Ma éjjel én akarok elsőnek örködni - mondtam Winnetounak.

- Értelek fehér testvér - mondta az apacsok vezére -, magadra akarsz maradni gondolataiddal.

Ez újra bizonyítéka volt annak, hogy ez a kitűnő férfiú mennyire tudott a lelkekben olvasni. Csakugyan nem volt más vágyam, mint visszagondolni a múltra és Carpiora, aki egykor olyan fontos szerepet játszott életemben!

Még alig pirkadt, mikor lóra kaptunk és vágattunk előre. A folyó utunkat állta, de mi átúsztuk rajta és így kerültünk a túlsó oldalra.

Utunk folyton észak felé vitt. Végre sok órai lovaglás után elhatároztuk, hogy lepihenünk. Egy hegy ormán heveredtünk le, úgy, hogy leláthattunk az útra, amelyen felfelé jöttünk.

Célunk az volt, hogy az öt aranykeresőt ne tévesszük el szem elől, Winnetou majd elibük kerül, mintha egészen véletlenül találkozna velük.

Nem kellett sokáig várnunk és ott láttuk őket felfelé jönni a Bow-Creek folyó mentében. Mikor egészen közelünkbe jöttek, Rost és én elbújtunk a bozót mögé, úgy ahogy azt megbeszéltük. De a sűrűn keresztül is jól láttam őket. Elöl a prayerman lovagolt Cornerrel, utánuk az öreg Lachner Egglyvel, a sor Carpio zárta be.

Amint elibém tűnt ifjúkori barátom képe, láttam, hogy nagyon megváltozott, bárha vonásai ugyanazok maradtak, de arcán leírhatatlanul szomorú arkifejezés ült és háta meggörnyedt, mintha nehéz terhet cipelne. Olyan nyomorúságosnak, szájalomraméltónak tűnt fel előttem, hogy a legszívesebben odarohantam volna hozzá, hogy keblemre öleljem.

Most egyikük észrevette Winnetout.

Megállította lovát és felkiáltott:

- Halló, egy indián! Vigyázzatok!

A többiek is mind megálltak. Én leshelyemből csak Carpiot néztem és láttam, hogy arcára a csodálkozás kifejezése ült, amint tekintete Winnetoura esett.

- Csak egyetlen indián - mondta Corner megkönnyebbülten.

- Öt fehérarcú! Uff! Menjetek félre, hogy folytathassam utamat.

- Mi menjünk félre? - nevetett Corner, - For shame! Egy ilyen vörösképű elől. Eredj innen, különben érezni fogod öklömet.

- Pshaw - mondta Winnetou megvetéssel.

Ez felingerelte Cornert.

- Megállj kutya - kiáltotta és fölemelt ököllel ment neki Winnetounak.

A következő percen azonban már lovával együtt ott fetrengett a földön Winnetou lovának lába előtt.

- Én Winnetou vagyok, az apacsok vezére - mondta Winnetou és szeme szikrát szórt.

Erre aztán mind az öt fehér felfigyelt.

- Ezer ördög, lehetséges ez!

- Corner maradj a helyeden. Meg ne merjen mozdulni sem Eggly, sem Sheppard! Ti aranytolvaj gazemberek, ti! Jól tudom, kik vagytok.

- Még ha ezerszer is Winnetou vagy, nem tűröm, hogy becsületünkben gázolj - mondta a hajdani prayerman és előrántotta revolverét.

Ebben a percben törtünk elő mi a bozótból.

- Ezer ördög! Hiszen ez támadás.

Képzeltető a prayerman elképedése, mikor a doktorra meg énrám ismert.

Végre erőltetett nevetésre fakadt:

- Hát ezeket mi kergette a hegyek közé?

- Mr. Watter aranyai után jöttünk.

- Miért keresik azokat itt? - kérdezte az álszenteskedő.

- Azonnal szálljatok le lovaitokról - kiáltotta dörgő hangon Winnetou - én parancsolom nektek ezt és fehér barátom, Old Shatterhand.

Az első szóra nem akartak engedelmeskedni, de ekkor Winnetou és én közibük vágunk, mire a gyávák leszálltak a lóról és remegve emelték kezüket a magasba.

Azonnal szorosra kötöttük a három gonosztevő kezét. Míg Winnetou és doktor Rost evvel foglalkozott, én szembekerültem Carpioval.

A szegény ember szeme tele volt könnyel és hangja reszketett, mikor mondta:

- Te volnál, te vagy Old Shatterhand?

Nem akartam felfedezni egyelőre magamat, azért röviden csak annyit mondtam:

- Old Shatterhand vagyok.

Aztán az öreg Lachner felé fordultam:

- Ön gyilkosok és rablók társaságába keveredett.

- Ugyan uram, hogy állíthat ön ilyet. Ezek a világ legbecsületesebb férfiai.

- Gyilkosok és rablók, ha mondom - ismételten határozottan -, kiket a rendőrség köröz. Meggyilkoltak egy Welley nevű embert, kirabolták Wattert. Ajánlom, hogy fordítson hátat nekik.

- Jut eszembe! Akármit is mond az úr, én ezekkel a derék férfiakkal tartok. Különben is mit törődik ön velem?

- Mert barátja vagyok egyik rokonának.

- Miféle rokonomnak?

- Hermann unokaöccsének.

- Ön Hermann barátja?

A következő percben már ott csüngött Carpio a nyakamon.

- Sappho, édes Sappho, hát csakugyan te vagy, nem tévedtem.

Magamhoz öleltem a jó fiút.

- Én vagyok öregem, a te ifjúságod hűségesebb társa.

Carpio keservesen sírt a keblemen és halk zokogásba fúló hangon súgta a fülembe:

- Ne hagyj el, Sappho, ne hagyj el! A bácsi nem szeret és a többiek legszívesebben eltennének láb alól.

- Nyugodj meg Carpio, ha velem vagy, nem lesz bántódásod.

Az öreg Lachner most rávallt:

- Azonnal idejössz, te hozzám tartozol.

- Carpio nálam marad.

- No azt szeretném én látni - mondta dühösen az öreg -, azonnal idejössz, Hermann.

- Uram az ön öccse nagykorú és úgy cselekszik majd, ahogy neki jól esik.

Az öreg dúlt-fúlt, nem tudott ellenkezni.

Egy pillanatra félrevonultam Winnetouval, hogy megbeszéljük a teendőket.

- Szabadjára engedjük önöket - mondtam aztán foglyainknak -, mert hiszen nem volna értelme önöket magunkkal hurcolni. De az igazságszolgáltatás keze el fogja érni a bűnösöket, azért azt tanácsolom, hogy iparkodjanak a becsület útjára térni.

- Szóval mehetünk? - kérdezte a prayerman.

- Mehetnek, de vigyázzanak arra, hogy velem még egyszer ne kerüljenek össze.

- Az öcsémet akarom magammal vinni - szólt az öreg Lachner csökönyösen.

- Azt nem, de ha egy baráti tanácsot elfogad, hát azt ajánlom, hogy minél előbb búcsúzzon el társaitól.

Az öreg vadul nekem rontott, én egyik kezemmel összefogtam a két kezét, a másik kezemmel a két lábát és néhányszor belemártottam az eszeveszettül kapálódzót a folyóba.

Aztán szárazra állítottam.

- Most már mehet - szóltam a gonosz öregnek, aki gyilkos pillantásokat vetett rám, aztán távozott.

De alig bontottuk ki a három fogoly kötelékét, mikor azok vérszemet kapva, egy perc alatt birokra keltek velünk.

No de hiszen emberükre találtak! Winnetou és én úgy küzdöttünk, mint a vadak és az eredmény az volt, hogy a három gonosztevő ott feküdt újra megkötözve a földön.

Ekkor a bozótból egy éles golyó süvített el a fülem mellett.

- Ezt neked szánták, fehér testvér - mondta Winnetou.

- Carpio bácsijának célt tévesztett ajándéka. No de nem baj, talán még elszámolunk vele egyszer.

Lovunkra ültünk és otthagytuk a három megkötözött foglyot a földön.

- Mi lesz velük? - kérdezte Carpio.

- Lachner majd visszatér hozzájuk és feloldja kötelékeiket.

Aztán sietve mentünk előre a rengetegben, közben ráértem megfigyelni Carpiot. Istenem, mi lett az életvidám ifjúból! Mintha minden akaraterő kiveszett volna belőle. Szavai olyan színtelenek voltak, szeme olyan bágyadt, az egész ember olyan élettelen. Mivé változtatta át a hosszú évek szenvedése!

Egy hosszú erdősávon lovagoltunk keresztül, amikor Winnetou váratlan felkiáltása zavart fel ábrándozásomból:

- Uff!

Előttünk kemény, egyenes tartással egy rézbőrű indián állott, aki mereven ránk szögezte tekintetét, de egy szót sem szólott.

- Teeh! - kiáltottam fel most én is csodálkozva, amint rápillantottam.

- Igenis Teeh köszönti az apacsok főnökét, Winnetout és Old Shatterhandet a fehérarcúak győzhetetlen harcosát - mondta Teeh a sasonok legvakmerőbb harcosa, aki nevét (Teeh = szarvas) fürgé lábainak köszönhette.

Vajon mi készítette arra, hogy erre járjon?

- Az én rézbőrű testvéremet Avaht-Niah, a sasonok bátor vezére küldötte erre, hogy a varjú indiánokra kémkedjen?

- Winnetou a bölcs harcos ezúttal is eltalálta az igazat - mondta a kérdezett. - Kikatsa, a varjak vezére ellenünk akar támadni és e célból már egyesült is a vérszomjas indiánokkal, az Ahwahawaysokkal és az Allakaweahsokkal. Ezért aztán Avaht-Niah (nagy név) hírnököket küldött e négy törzshöz. Engem a vérszomjas indiánokhoz küldtek, akik erre tanyáznak.

- A vérszomjasok vezére Peteh (harci sas) nekem és Old Shatterhandnek régtől fogva ellensége. Hogy jártál utadon vörös testvér?

- A nagy Manitou kegyes volt hozzám. Láttam szemeimmel és hallottam füleimmel.
- Miket tapasztaltál?
- A vérszomjasok vezére tízszer tíz harcossal jön az Elk Creek mentén, hogy a varjú indiánokkal egyesüljön.
- Ha csak irányt nem változtat, a Medicine-River felé fog lovagolni. Az apacsok vezére legyen elővigyázatos, hogy meg ne lássák.
- Bízatsz bennünk!
- Felkeresik hatalmas pártfogóink ifjú főnökünket, Avaht-Niaht?
- Igen, hol találjuk őt?
- A Gross Ventre Range túlsó oldalán.
- Rendben van. Most még csak azt akarom tudni, hogy neked vörös testvérem, mi a szándékod?
- Haladéktalanul visszalovagolok táborunkba Avaht-Niah elé.
- Akkor nagyon kérlek, tudasd a törzsfőnökkel, hogy mi bár a Fremonts Peak felé szándékoztunk, de most ezt az utunkat elhalasztjuk és hozzá sietünk. Ha öt napon belül nem volnánk nála, akkor tudja meg, hogy valahol ellenség karmai közé kerültünk, vagy pedig a Stihi Creek-nél időzünk, hogy valami gonosztettet megakadályozzunk. De akár a varjakkal, akár a vérszomjasokkal találkozunk, mindenképpen mint a sosenok barátai fogunk viselkedni.

Teeh meghajolt, aztán ellovagolt.

Winnetou pedig örült, hogy Teehvel találkozott, aki olyan fontos adatokkal tudott neki szolgálni.

Most persze, hogy az ellenséget közelben tudtuk, csak nagyon elővigyázatosan haladtunk előre és a legnagyobb sötétségben sem mertünk tüzet gyújtani, nehogy a fény eláruljon. Az éjszaka csendjében egyszerre csak hangokra lettünk figyelmessé.

Felfülestünk.

A közelben rézbőrűek beszélgettek elég hangosan. Winnetou vette a fegyverét, hogy közelből kilesse őket, nekem pedig suttogva azt parancsolta, hogy maradjak egy helyben.

Alig lehetett húsz lépésnyire, mikor egyszerre csak egy egész sereg rézbőrű ránk vetette magát és megkötözött vad ordítás között.

- Schi motahr ho tli - kiáltottam éles hangon, ez volt tudniillik a jelmondat, amellyel tudtára adtam Winnetounak, hogy veszélyben vagyunk.

Egy erős ütést kaptam fejemre és elvesztettem eszméletemet.

Mikor feleszméltem, láttam, hogy a rézbőrűek ott ülnek a tűz körül, míg a doktor és Carpio mellettem fekszenek megkötözve.

De hála Istennek Winnetou szabad volt!

Negyedik fejezet

Sti-i-poka

Egy ideig ott feküdhettem eszméletlenül, de mikor magamhoz tértem, kegyetlen fájdalmat éreztem még a fejemben. De annyi akaraterő volt bennem, hogy fel nem jajdultam és ravasz-ságból megtettem azt, hogy továbbra is tetettem az ájultat.

Ki akartam lesni környezetemet és ki akartam hallgatni zavartalan beszélgetésüket.

A vérszomjas indiánok rabságába kerültünk, még pedig olyan módon, hogy azok Sheppardot és társait fogták el és ezek a gaz fehérek, részben azért, hogy magukat behízelegjék a vörös-söknél, részben pedig, hogy rajtunk kegyetlen bosszút álljanak - elárultak nekik.

Amint elővigyázatosan felpillantottam, láttam Peteht, a vérszomjasok vezérét, (aki mindig nagy ellenségem volt és akit kegyetlenkedése miatt én is szívből megvettem) amint ott ült a rőzse lángja mellett. Ravasz, gonosz képén különös elégedettség tükröződött. Örült, hogy skalp-gyűjteményét, mely amúgyis elég gazdag volt már, még néhány darabbal fogja gazda-gítani.

Arról beszélt rézbőrű társaival, hogy milyen pompás fogást csináltak a vérszomjas indiánok és bosszúságának adott kifejezést, hogy Winnetout nem sikerült elfogniok.

Egészen hangosan beszélt, úgyhogy minden szavát jól érthettem. Nem volt kitől tartania, rólam azt hitte, hogy eszméletlen vagyok és Rostról, meg Carpioról tudta, hogy nem értik szavát.

- Mi történik foglyainkkal? - kérdezte az egyik indián a vezérétől.

- Megöljük őket, még mielőtt tovább folytatjuk utunkat - mondta egy másik.

- Nem, azt nem fogjuk megcselekedni. Magunkkal hurcoljuk őket és megmutatjuk őket az upzorokáknak - mondta a vezér. - Helyes?

Upzorokáknak nevezték magukat tudniillik a varjú indiánok.

- Nem bánom! No de ott aztán mi történjék velük?

- Semmi.

- Semmi? Szóval hazavisszük őket, ha már mint a sosenok legyőzői otthonunkba térhetünk vissza?

- Old Shatterhandet mindenesetre hazavisszük. A másik két fogoly olyan jelentéktelen, hogy nem bánom, ha itt is hagyjuk őket az upzorokáknál, hogy karóhoz kötve, máglyát gyűjtsanak alattuk.

- Vajon lemondanak-e az upzorokák Old Shatterhandről?

- Miért, azt hiszed vén tanácsadó testvérem, hogy ebbe nem egyeznek bele? - kérdezte a vezér.

- Nincs kizárva, hogy Old Shatterhandet maguknak akarják.

- Uff! De én nem adom!

- Petehnek, a vérszomjasok vezérének tudnia kell, hogy törvényeink szerint a fogoly sohase azé, aki elfogja, hanem azé, akinek földjén elfogják.

- Ez igaz, és bármennyire is bosszant ez a törvény, én sem fogok ellene véteni, csakúgy, mint ahogyan őseim nem vétettek ellene. De azt megkövetelhetem a varjaktól, hogy karóra kössék őket és máglyát gyújtsanak alattuk.

- Természetesen!

És miután már nagyon hosszúnak tűnhetett neki kábultságom, néhányszor belémrúgott.

Erre felnyitottam szememet.

- No Old Shatterhand, tetszik-e a fogság? - kérdezte Peteh gúnyosan. - Talán bizony beszélni sem tudsz a rémülettől?

- Én sohse félek - mondtam megvető mosollyal.

- Attól sem, ha az indiánok lakomája leszel?

- Örülni fogok, hogy egyszer jó falathoz jutnak.

- Úgy látszik nem tudod, kivel beszélsz!

- Pshaw! - mondtam megvetően.

- Kutya, tudod-e ki vagyok?

Nem feleltem.

- Nem felelsz?

- Ugyan mit felelhetnék! Nekem egészen mindegy, hogy ki vagy.

- Peteh vagyok, a vérszomjas indiánok vitéz vezére.

- Hahaha! Vitéz!

- Ne neved, gaz kutya, az életed a kezemben van! Még ma éjjel végeztetek veled.

- Igazán? No ezt alig hiszem.

- Majd meglátod. És most felelj kérdéseimre.

- Kérdezz.

- Honnan jöttök?

- A fehérarcúak városából.

- Hová szándékoztatok?

- Fel a hegyekbe.

- Minek?

- Aranyat keresni.

- Igaz ez?

- Old Shatterhand sohse hazudik.

- És nem akartatok a vérszomjas indiánusok ellen harcolni?

- Azt se tudtuk, merre tanyáznak a vérszomjasok.

- De az ellenségünk vagy?

- Nem.

- Be tudom bizonyítani!

- Bizonyítsd.

- Tizenöt vérszomjas indiánust elkergettetek a folyótól, ahol lőporral dolgoztatok.

- Mert féltünk, hogy a lőpor robban és halálukat okozza.

A vezér egy pillanatig elgondolkozva hallgatott, aztán gúnyosan felkacagott.

- Talán bizony szabadon engedjelek?

- Szó sincs róla! Nekem mulatságot okoz ez a helyzet. Majd akkor megyek, amikor nekem jól esik.

- Kutya! - ordította a vezér lihegve. - Te a mártírháláltól félsz és azért ingerelsz így, hogy feldühösíts és hogy egyszerre végezzek veled! De abból semmi sem lesz! Lassan, millió kínok között kell elpusztulnod.

Eltávozott és Cornerhez, meg társaihoz ment, akik távolabb feküdtek megkötözve.

- Vezér - mondta Corner - emlékeztetlek ígéretedre. Kezedreadtuk Old Shatterhandet! Mikor bocsájtasz minket szabadon?

- Ma még nem - mondta a vezér röviden és fenyegetőzően.

- És az adott szó?!

- Hallgass!

- Nem hallgatok.

- Akkor majd találok módot, hogy hallgatásra bírjalak.

- Mi önkéntesen hagytuk magunkat megkötözni.

- Elég buták voltatok.

- Mindez csel volt Old Shatterhand és Winnetou félrevezetésére. És most te rászedsz.

- Hallgass kutya!

- Ígérted, hogyha Old Shatterhand és Winnetou a kezébe lesz, szabadon engedsz.

- De nem engedlek!

- Ez csalás!

- Peteh sohse csal.

- De most az egyszer csal.

- Hogy mered ezt mondani? Peteh mindig szavát állja! Azt mondtam, ha Old Shatterhand és Winnetou a kezem között lesz, szabad vagy. No de hát Winnetou megugrott.

- Arról én nem tehetek, csak egyedül te.

- Fehér féreg, talán szemrehányásokat akarsz nekem ezért tenni. No megállj! - Ezzel néhány jót veretett Cornerre.

Nevettem magamban, így hát a díszes társaság saját árulása folytán került kelepcébe.

De a nevetés torkomon akadt, mikor a vezér annyira verette Cornert, hogy az mozdulatlanul elterült a földön.

- Szent Isten, agyonverték - mondta Carpio.

- Ha ki is heveri ezt a verést, örök életére nyomorék marad - jósolta doktor Rost. - Hát velünk mi lesz, mylord?

- Megmenekszünk - mondtam határozottan.

- Az ön bizalma minket is megnyugtathat - szólt a kis doktor és csodálkozó tekintettel nézett rám.

Másnap aztán útra kelt a karaván.

Kisült, hogy Corner csakugyan nem bírta a talpára állni, miért is a vezér egy tutajt ácsoltatott össze és arra ráfektették az összetört embert és úgy vontatták a folyón felfelé.

Peteh el volt ragadtatva az én ménemtől és mindenképpen magának akarta megtartani. De valahányszor ráült, az okos állat mindannyiszor úgy levetette hátáról, hogy csakúgy nyekkent. Képzeltető a vezér haragja! A legjobb lovasaival próbáltatott szerencsét, de valamennyien úgy jártak Hatatitlával, mint ő maga.

Így aztán mégis én kerültem rá, mire az okos állat szinte táncolt örömeiben.

Az első nap minden jelentékeny esemény nélkül múlt el. Csak haladtunk előre szüntelenül. De a második napon déltájban valami titkolt izgalmat vettem észre a táborban.

Kötélékemet szorosabbra fűzték és az őrséget megerősítették mellettem.

A készülődésekből arra a bizonyosságra jutottam, hogy közeledünk a varjak táborához. Itt-ott lövések is hangzottak el, kölcsönös jeladásként.

Most egy magányos lövés hangzott. Felfüleltem és szívem megremegett. Ha senki más, de én ismertem ennek a fegyvernek a hangját. Winnetoué volt.

Szóval itt van a közelben és jeladással akar bízgatni.

Minél közelebb jutottunk, annál több ember- és ló-lábnymot találtunk a fűvön, végre elértünk a varjú indiánok tanyájára. Egy nagy tisztáson ott ült Jakoupi-Topa a Kikatsák törzsfőnöke, körülbelül hatszáz harccsal és Peteh már ott volt mellette.

A rézbőrűek feszes tartással és mozdulatlan arccal néztek rám, de annál inkább villogott a szemük a titkolt szenvedélytől.

Megállítottam paripámat Jakoupi-Topa előtt:

- Old Shatterhand, foglyom vagy! - mondotta a vezér.

- Nem lehetek foglyod, Jakoupi-Topa! Elfelejtetted, hogy mellétek álltam, amikor az upzorokák a siouxokkal viaskodtak. Igaz-e vagy nem igaz?

- Uff! Old Shatterhand nagyon vakmerően beszél, de amit mond, az igaz.

- Szóval belátod, hogy nem vagyok foglyod.

- Foglya vagy szövetségesemnek, Petehnek, a vérszomjas indiánok vezérének.

- Pshaw! Majd megmutatom, hogy nem vagyok senki foglya, idenézsetek.

Aki ismeri az indiánokat, tudni fogja, hogy semmivel sem lehet őket jobban meghódítani, mint vakmerőséggel és az én cselekedetem teljességgel meghódította őket!

Egy pillanat alatt kiszabadítottam kezemet a kötélekből és azt mondtam lovamnak:

- Tschah!

Erre a derék paripa eszeveszetten száguldott tova. Mire a varjak észbe kaptak, mi már túl voltunk hegyen-völgyön.

Hatszáz harcos vad üvöltéssel jött a nyomunkba, de nem tudtak elérni. Mikor már jó távolban voltam, megfordítottam lovamat és más úton újra visszavezettem Jakoupi-Topa elé.

- No látod vezér, hogy nem vagyok fogoly.

Most lassan szállingóztak vissza a varjú indiánok is, és mindegyiknek tekintete csodálkozással csüngött rajtam.

Jakoupi-Topa pedig mondta:

- Igen. Old Shatterhand bebizonyította, hogy csak addig fogoly, amíg ő akarja, de Old Shatterhand visszatért önmagától hozzánk, mert mint becsületes férfi tudja, hogy ő a mienk.

- Vezér, szívesen vagyok a te bölcs közelségében.

- A varjak gyűlése határozzon majd Old Shatterhand sorsa felett. Addig persze bilincsek nélkül járhat-sz-kelhetsz.

De ekkor már felugrott helyéből Peteh:

- Hát engemet, a vérszomjasok vezérét, meg sem kérdezitek, vajon mit szólok? Az én foglyomat eresztitek szabadon?

- Kár haragudnod, Peteh testvér - mondta Jakoupi-Topa -, te bilincsekkel verted őt fogságba - hozzám meg a szava köti.

- És ha megszegi?

- Nem fogja megszegni.

- Uff! Magadra vess, ha nem úgy lesz! De én, ha táboromban találom, lelövöm, mint a kutyát.

Figyelemre sem méltattam, de odatartottam öklömet Jakoupi-Topa felé:

- Mit tud erről az öklömről, vezér?

- Azt, hogy minden fegyvernél erősebb és hogy megöli azt, ki útjába kerül.

- Úgy van! Ezt a varjak vezére is tudhatná. Éppen azért ajánlom neki, hogy hallgasson, mert ez az ököl bosszút áll fenyegetődzéseiért.

- Azt hiszed, megijedek tőled? - kiáltá dühösen Peteh és nekem jött.

Megkaptam lovát a szájánál fogva és a földre kényszerítettem. A ló ágaskodott, erőlködött, de a következő percben levetette magáról Peteht. Rettenetes zuhanás volt!

- Uff! Uff! - ordítottak a rézbőrűek.

- Uff! Uff! - ordított Jakoupi-Topa is. - Meghalt?

- Nem halt meg, csak egy kis leckét kapott.

- Egy lóval s lovassal így elbánni még sohase láttam. Uff! Uff!

- Mit akarnak ezek itt? - kérdeztem most néhány vérszomjas indiánra mutatva, akik közelembbe merészkedtek.

- Meg akarjuk bosszulni vezérünket! - ordították a vérszomjasok.

- Vissza! - kiáltotta Jakoupi-Topa. - Old Shatterhand az én védelmem alatt áll, senki se merjen hozzányúlni.

A vérszomjasok visszavonultak és én magamra maradtam Jakoupi-Topával.

- Old Shatterhand együtt volt Winnetouval? - kérdezte a varjak vezére.

- Igen - feleltem.

- Tudja Old Shatterhand, hogy Winnetou most merre van?

- Ha tudnám, se mondanám, bár neked vezér, nagy szükséged volna rá.

- Uff. Nekem?

- Igen. A sosonok ellen akarsz harcba szállni, ugye?

- Old Shatterhand tudja?

- Tudom, és azt is, hogy a sosonok fel vannak készülve erre a harcra és hogy nagy sereggel várnak. Azért mondtam, hogy szükséged van Winnetoura.

- Ó, aki barátja ellenségeimnek?

- Éppen azért lehetne segítségedre. Békét közvetítene közted és a sosonok között.

- Békét, hová gondolsz? - kiáltott fel felháborodva a vezér -, hiszen ők voltak azok, akik megölték hat harcosomat.

- Kiktől tudod?

- Hírül hozták.

- Nem igaz. A hírnök vagy tévedett, vagy csalt. Ellenben te kivégeztettél négy sosont.

- Igen, bosszúból az én embereimért. De te ezt honnan tudod?

- Olvastam a levelet, amit Nana-po squawjának küldtél!

- Te! Szóval te vagy a squaw követe?

- Igen!

- Uff! Uff! Ki hitte volna! Mi hírt hoztál? Veled vannak a váltságdíjban követelt fegyverek?

- Előbb engedd, hogy ebben a tárgyban Nana-póval értekezsek.

- Uff! Uff!

- Mert, ugy-e, hallanom kell tőle is a tényállást.

- Uff! Uff!

- A fegyvereket csak akkor adom, ha Nana-pot kapom.

- Azt hiszi Old Shatterhand, hogy félre akarom vezetni?

- Dehogyan!

- Hát?

- Azt akarom, hogy mint követet kezeljél, vezér. És éppen ezért engedd, hogy fegyvereimet magamhoz vegyem.

- Tégy úgy, Old Shatterhand.

- Azonkívül engedd, hogy szabadon járjak-keljek.

- Hiszen ezt az engedélyt már előbb is megkaptad.

- És hogy társaim kötelékét is feloldhassam, mert ők is követtársaim.

- Legyen - mondta a vezér -, de te vagy érettük is felelős!

- Természetesen. A Nana-po ügyre pedig még visszatérünk.

A vezér magamra hagyott és én sietve szabadítottam meg kötelékeiktől Carpiot és doktor Rostot.

Ezen az estén aztán a tábor másik felében elhelyezett Corner, Sheppard, Eggly és Lachner sátra felé lopódtam, hogy kihallgassam beszélgetésüket.

- Átkozott dolog, hogy ilyen csávába kerültünk - panaszkodott Lachner -, mikor már minden olyan szép rendben ment volna! Oly buta kölyök az unokaöcsém, bizonyára alábukott volna a jéghideg vízbe az aranyakért.

- Csönd, ne beszéljen itt az aranyakról, azt még meg akarjuk szerezni és a falnak fülei lehetnek.

- Úgy szorít a bilincs - panaszkodott Sheppard.

- Legalább éjjelre levennék az emberről! - szólt Corner.

Láttam, hogy ezúttal nem kapnak érdekes táplálékot éhes füleim, távoztam.

A vérszomjas indiánok, a déli összecsapás után, kissé távolabb ütötték fel sátrukat és a varjak vezére, aki most már nemigen bízott meg szövetségeseiben, éjjel maga járt-kelt a táborban, hogy ellenőrizze az őrszemeket. Én kísérőjéül kínálkoztam. És amint így jártunk csendesen az éjszakában, egyszerre csak halk bugyborékoló hangra lettem figyelmessé.

Odafigyeltem.

Ez Winnetou jeladása volt!

De merre lehet? Hogyan siessek hozzá, mikor a varjak vezére szavamat bírja, hogy nem hagyom el a tábor?

Nem kellett sokáig töprengenem.

Mintha a földből nőtt volna ki, ott állt előttünk Winnetou.

- Uff! - kiáltott fel ijedten a vezér.

Megfogtam karját.

- Nincs ok az ijedelemre. A varjak vezére ma délután engem védett, most én védem őt. Ez Winnetou, az apacsok fejedelme.

- Uff! Uff! Winnetou!...

- Itt kémkedtem a tábor közelében és tudom, hogy jól bántál Old Shatterhannel, azért hát nincs okod félni, Jakoupi-Topa! Csak néhány kérdést kell intéznem fehér testvéremhez. Szóval Scharlih, kedves testvérem, szavadat adtad a varjak vezérének, hogy engedély nélkül nem hagyod el a tábor?

- Igen.

- Veled van paripád, Hatatitla?

- Igen.

- Peteh, a vérszomjasok vezére még mindig a halálotat kívánja?

- Igen.

- Van valami kérdésed hozzám?

- Nem is lehetne, mert hiszen te minden kérésemet teljesíted, még mielőtt kimondtam.

Winnetou most Jakoupi-Topához fordult:

- Szóval harcba akarsz szállni a sosonokkal, mert azt hiszed, hogy hat varjú indiánt megöltek?

- Igen.

- Még akkor is, ha ez a hír téves?

- Hogyan?

- Majd elmondom. Nana-po hat fehérarcúval együtt prémeket vásárolt a sosonoktól és mert a prém sok volt és nehéz, hát négy soson kísérte őket. Ekkor a Snake Rangenál Nana-po a négy sosonnal előre ment, míg a hat fehér visszamaradt és a vérszomjas indiánok megtámadták ezeket és meggyilkolták őket. Ugyanakkor a Sweetwateren hat varjú indián közeledett és a vérszomjasok, hogy ezekkel ne kelljen a prémeket megosztani, és hogy ezek ne lehessenek árulóik, szintén felkoncolták őket. Ez a valóság. Ha valaki vétkes, úgy te vagy az, aki elfogad Nana-pot és tűzhalálra ítélted a négy ártatlan sosont. Neked nincs okod a sosonokra haragudni, de a sosonoknak minden okuk megvan, hogy rád haragudjanak.

- Uff! Uff! Ha az igaz, amit az apacsok vezére mond, akkor az én szövetségeseim, a vérszomjas indiánok a bűnösök.

- Úgy van, amit Winnetou mond, az mindig igaz.

- És most mi történjék?

- Ha beismered hibádat, kieszközlöm a sosonoknál a kibékülést, ellenkező esetben ezernél több soson fog megtámadni.

Alig mondta ki az utolsó nyomatékos szót, már el is tűnt, és én, amint némán belenéztem a sötétbe, megint arra gondoltam, mint már annyiszor, hogy Winnetou a legtökéletesebb, legcsodálatosabb ember a világon!

Jakoupi-Topa hozzám fordult:

- Szóval a gyilkosok itt vannak közelünkben?

- Igen.

- De nekem mégsem szabad őket addig kérdőre vonnom, míg futárim, akiket kiküldtem, vissza nem térnek.

- Úgy van. Sőt nagyon elővigyázatosan kell viselkedned, nehogy gyanút fogjanak.

- Úgy van, ehhez tartom magamat.

Ezzel elváltunk az éj sötétjében.

Napok teltek el így.

Sokszor láttam Peteht, aki felgyógyult már. Valahányszor találkoztunk, mindig gyilkos pillantásokat lövelt felém. A helyzet szinte tarthatatlan volt már.

Egy este felkeresett sátramban a varjak vezére.

- Peteh okvetlenül halálodat akarja, kínozz, hogy kösselek karóhoz. Mit tegyek?

- Még várnod kell.

- Nem lehet. Egy mód volna csak tőle megszabadulni. Hívd ki párviadalra.

Indián szokás szerint a párviadalt nem szabad visszautasítani. De a párviadalnak rettenetes szabályai vannak.

- Ebbe szívesen beleegyezem.

- Tudod-e, hogy az ilyesmi élet-halálra megy?

- Tudom.

- Rendben van, akkor holnap párviadalt fogsz vívni Petehhel.

Másnap az erdő tisztására összegyűltek a varjú indiánok és a vérszomjas indiánok. A párviadal ritka látványosságot nyújt a nézőnek és azért nem akart tőle elmaradni senki sem.

Az ilyen indián párbaj három részből áll:

Az *első*, hogy karóhoz kötik a két párbajozót, kezükbe ostort adnak és ezzel verhetik egymás meztelen testét.

A *második* részben bizonyos távolságban állnak egymástól és tomahawkokat hajítanak egymásra.

Harmadszorra birokra kelnek egymással az ellenfelek.

A verseny kezdetekor Peteh megjegyezte:

- Úgy elbánozik evvel a fehér patkánnyal, hogy egész nemzetsége meg fogja emlegetni. Még ma a fübe harap.

Mikor a karóhoz voltunk kötve és úgy ütöttük egymást, valamennyi korbácsütést sikerült kivédenem. Felső testünk szabad volt és valahányszor láttam jönni ostorát, összezsugorodtam, míg ő, mire leoldották lábát a karóról, erősen vérzett karjából, melléből.

A párbaj második része a tomahawk hajításából állt.

- Megállj kutya, ezzel a fejedet hasítom széjjel - ordította dühösen és vad erővel felém hajította fegyverét.

De célt tévesztett, a tomahawk elsüvített a fülem mellett.

- Én inkább nem is dobom - mondtam - mert félek, hogy eltalállak.

- Azt szeretném látni, te fehér patkány! - ordította Peteh.

A tomahawk keresztülsüvített a levegőn és ott állt meg Peteh vállában.

- Meghalt? - ordította a tömeg, amint az élettelenül fekvő Peteht meglátták.

- Nem halt meg, de meghalhatott volna - mondtam -, menjen, dr. Rost és kezelje.

A tömeg éljenezni kezdett, vállára emelt és ünnepeelt. Rosthoz fordultam és megkérdeztem tőle, Carpio merre van?

- Nem tudta látni ezt a kegyetlen párbajt, iszonyodott tőle és előre hazament.

Mikor a táborba visszatértünk, ott nagy riadalom volt.

Egy vérszomjas indián segítségével sikerült Sheppardnak, Cornernak, Egglynak és Lachnernek megmenekülnie.

Mint a villám úgy cikázott át agyamon:

- Istenem, ezek elszöktették az én Carpiomat.

Rohanni szerettem volna utánuk, de szavam még kötött.

A varjak vezére azonban feloldott.

- Old Shatterhand szabad. Mehet, amerre neki tetszik!

Ötödik fejezet

A hóban

Másnap délben mikor a Big-Sandy-Creek és a Green-River mentén lovagoltunk, egyszer csak egy mozgó pontot vettem észre. Láttam, hogy vad nem lehet és éppen azért leszálltam a lóról, nehogy a figyelmet magunkra vonjam. A pont közeledett és végre láttuk, hogy lovas az, aki egyenes irányban felénk tart.

- Oh jaj! Ha szemeim nem csálnak, Old Shatterhand.
- Sannel, Amos Sannel - kiáltottam örömmel -, lehetséges, hogy te vagy az?
- Miért csodálkozol ezen olyan nagyon, pajtás, tán azt hitted, meghaltam?
- Csakugyan azt hittem.
- Hogyan? Miért? Talán bizony találkozta a temetési menetemmel?
- Azt nem, de mutasd csak ide a fegyveredet.
- Oh, ezt nem érdemes megnézni. Bezzeg, ha megvolna a régi. Hiszen ismerted!
- Hát az hová lett?
- Ellopták tőlem.
- Kicsoda?
- Két gazember, a nevük mellékes. A Fourche Rivernél találkoztam velük és rábeszéltek, hogy velük maradjak. A második éjszakán aztán megszöktek a fegyveremmel együtt. No, de jaj nekik, ha megglelem őket. De miért kérdezősködsz a fegyverem után?
- Mert... no, de mondd meg előbb, honnan jössz és hová mész?
- A Sand Hills vidékéről. Ezzel az úrral az úton találkoztam, ő is a sosonokat akarja felkeresni, én is, azért hát együtt bolyongunk. Azt hiszem a Wasatch-hegyekben ütötték fel most tanyájukat.
- Tévedsz. A Kén- és a Hobak-folyó mentén táboroznak.
- Hiszen az nincs messze.
- Mi dolgod van ott?
- Figyelmeztetni akarjuk Avaht-Niaht, a sosonok főnökét, hogy a varjú indiánok fegyverkeznek ellenük. Ez az úr tudja.
- Felesleges. Avaht-Niah már mindent tud. Winnetou vitte neki a hírt.
- A pompás apacs! Igazán? De hogyan van, hogy nem vagytok együtt, Old Shatterhand?
- Mert fel kell mennem a Fremonts Peakhoz, hogy elhozzam a fegyveredet - feleltem.
- Az én fegyveremet? - kérdezte csodálkozva.
- A Ralling-puskát.
- Ezer ördög! Nem tréfa ez?
- Nem. Kezemben volt a fegyvered és tudom, kinél van. Különben, ha a sosonokhoz akarsz jönni, úgyis egy utunk van. Menjünk együtt.

Sannel még mindig nem tudott magához térni az örömmel teljes csodálkozástól:

- Lehetséges az, hogy fegyveremet megszerzed?
- Egész bizonytal. No, de most menjünk, mert sietős a dolgom. Útközben mindent elmesélek.
- Helyes - mondta Sannel -, de a nagy izgalomban elfelejtettem bemutatni Nana-pot, vagyis Hiller urat, aki különben honfitársad az óhazából.

A meglepetés szinte szavamat vette, de nem akartam magamat elárulni. Rostnak is intettem, hogy hallgasson.

- Örvendek a szerencsének. Nana-po nevét szárnyra kapta a dicsőség.

Hiller nem felelt, tekintetét a varjú indiánokon legeltette, akiket a varjúk vezére kíséretül mellém adott, csak aztán kérdezte:

- Nem veszi észre, Old Shatterhand, hogy ezek a rézbőrű gazfickók milyen szemmel néznek rám? Az ön kíséretéhez tartoznak? Ön a pártfogójuk?
- Én minden jó ember pártfogója vagyok.
- Well, de ezek gazfickók. Nincs nagy kedvem halálos ellenségeimmel együtt lovagolni.
- Nem ellenségei önnek.
- Azt én jobban tudom.
- Mindent tudok, de most már gyerünk, mert az idő szalad. Az úton majd elbeszélgetünk.
- Helyes, sok érdekeset fogok önnek mesélni.
- Én is önnek.

De mikor éppen indulásra adtam ki a jelt, a varjú indiánok visszatartottak.

- Old Shatterhand - mondta nekem az egyik varjúindián -, ez itt Nana-po, a mi foglyunk, aki tőlünk megszökött. Mi nem lovagolhatunk Old Shatterhanddel, ha Nana-po vele lovagol.

Igazat kellett nekik adnom.

- Ha rézbőrű testvéreim vissza akarnak fordulni, bátran megtehetik.
- Uff! Úgy legyen, ahogy Old Shatterhand mondja.

Ezzel megfordították lovukat és elvágattak.

Amos Sannelt csak a fegyvere foglalkoztatta.

- Ha a tolvaj csakugyan erre jár, én azonnal ráismerek. Szinte alig merem hinni, hogy visszaszerzem puskámat. Mr. Hiller velünk tart, vagy egyenesen a sósónokhoz megy prémjeiért?
- Elkísérem előbb önöket - mondta ridegen Mr. Hiller -, az az egy-két nap késedelem nem számít.

Alaposan szemügyre vettem a beszélőt. Csinos ember volt, de meglátszott rajta, hogy sokat szenvedett az életben. Ajka körül különös kemény vonás rajzolódott. Felesége azt mesélte róla, hogy a sorscsapások zárkózott, bizalmatlan emberré tették, aki még az Istenben való hitet is elvesztette. Megfogadtam magamban, hogy lelkére beszélek és visszaadom meghasonlott lelkét önmagának.

Sannel tovább beszélt.

- De azt csak megmondhatod, hol láttad a fegyveremet.

Titokban Hillerre néztem és vártam a hatást, mikor mondtam.

- Missouri tartományban, Westonban.

- Mi? Hol? Westonban? - kérdezte hirtelen felém fordulva - Ön Westonban volt, Old Shatterhand?

- Igen.

- Mikor?

- Néhány héttel ezelőtt.

- Érdekes. Én tudniillik Westonban lakom.

- Csakugyan! Persze, hiszen emlékszem, beszéltek ott egy prémvadászról, aki megkésétt a hegyekben.

- Nem késtem meg, de a varjak fogva tartottak.

- Tudom. Jakoupi-Topa beszélte. De hát azt nem tudhattam, hogy Hiller és Nana-po egy és ugyanazon személy.

- A feleségem megmondhatta volna önnek, ha találkozott volna vele. Igazán sajnálom, hogy fiam és feleségem nem látták önt, mikor mindig az volt a vágyuk, hogy önt és Winnetout megismerhessék. Vajon mit csinálhatnak?

- Megnyugtathatom önt Mr. Hiller, nagyon jó színben vannak.

- Hogyan?

- Láttam őket, mikor Winnetouval Westonban voltam.

- Winnetou is Westonban volt?

- Hogyne - vágott szavába Dr. Rost -, hiszen ők ketten jöttek rá arra, hogy a prayerman az aranytolvaj.

- A prayerman, akit feleségem úgy pártfogol és akinek még egy harmincnégyszakaszos verset is átadott, amit a régi hazából hozott?

- Igen, igen az.

- Csak azzal a verssel ne hozakodjanak elő. Utálok minden olyan dolgot, ami a dajkamesékre emlékeztet. Ez a vers meg tele van istenfélelemmel, bűnbocsánattal, hívő ihlettel. Valamire való ember nem hihet benne.

- Uram, én hiszek benne!

- Hogyan uram, Old Shatterhand, aki az eleven ördögtől sem ijed meg, hívő és ájtatos, én szégyellném magamat ezt bevallani! Csak a gyáváknak és az anyámasszonykatonájának való a hit.

Ilyen istenkáromló beszédre elállt a vér ereimben. Haragosan utasítottam rendre:

- Mr. Hiller, én megvetem az ön meggyőződését. Bizonyára sok csapás érte az életben és ezért olyan elkeseredett. De én remélem, hogy lelke még visszatalál majd egyszer az egyenes útra.

Nem folytathattuk vitánkat, mert egyszerre heves vágatásban egy lovas jött felénk.

- Winnetou! - kiáltottam fel örömmel.

- Scharlih testvér - mondta Winnetou és szemében a szeretet fénye ragyogott. - Nini, Amos Sannel! És ki a másik fehérarcú!

- Nana-po - mondtam én.

- Uff!

Tekintete végigsiklott Hilleren, de kérdésével hozzám fordult:

- És hol van Carpio?

- A többi fehér, Corner és társa, megszöktek a varjaktól és magukkal hurcolták Carpiot is.

- A „Finding hole”-hoz mentek, mi meg majd elérjük őket. Scharlih testvér, menjetek csak előre és ott, ahol a Silver Creek a New-Forkba ömlik, ott találkozunk estére. Nekem még embereket kell hoznom.

Ezzel elvágtatott.

- Micsoda pompás férfi - mondta Hiller, amint utána nézett.

Este a megbeszélt helyen találkoztunk Winnetouval és most, hogy időnk volt, a rőzse lángja mellett elmeséltem az apacsok vezérének, mi minden történt azóta, mióta elváltunk.

Hiller közbeszólt:

- Én is a varjak foglya voltam, de sikerült tőlük megszöknöm.

- És miért nem egyenesen haza, családjához?

- Mert a sosenokat akarom felkeresni, hogy segítséget kérjek tőlük, bosszúra szomjazom. Ártatlanul szenvedtem és ez bosszúért kiált.

- Bosszú? - hm!

- Nem tetszik e szó?

- Ellensége vagyok a bosszúállásnak. Ha az emberek mindig csak bosszú után lihegnének, ha mindenért bosszút akarnának állani, akkor nem volna se vége, se hossza a gyűlölködésnek, háborúskodásnak. A jó Isten majd igazságot szolgáltat.

- Már én azt szívesebben magam végzem - mondta Hiller, aztán felém fordult, - különben mi köze a keresztényi könyörületességnek a Fremonts Peaki kiránduláshoz?

- Én ott csak egy bűntényt akarok meggátolni.

- Nos és büntetni nem?

- Ha csak a meggátolásban nem rejlik a büntetés.

- Uram, ön nem tetszik nekem! - mondta dühösen Hiller.

- Ön se nekem - szólt Winnetou és egy kis ágat dobott Hiller arcába, ami az indiánusoknál sértő szándékot jelent.

- Uram, én az önök kedvéért mégsem fogom megváltoztatni nézeteimet! Azt hiszem, legokosabb, ha megyek. Semmi kedvem sincs akaratomat másokénak alárendelni. Majd megtalálom egyedül is a sosenokat.

Ezzel ellovagolt.

- Micsoda önfejű ember - mondta Sannel.

Sajnáltam, hogy a dolog ennyire fejlődött. Hiszen még át sem adhattam neki az üzeneteket, amelyeket otthonról hoztam számára. Winnetou úgy látszik, elérte gondolataimat és mondta:

- Hiszen csak ki akartad szabadítani a varjú indiánok fogságából. Most szabad! Nekünk nincs több dolgunk vele. Mehet.

Este lefekvésnél megkérdeztem Winnetout, miért hozta magával az öt sosont és ezt a rengeteg felszerelést.

- El kell készülnünk rá, hogy a telet esetleg a hegyek között kell töltenünk. A sosonok elkészítik téli tanyánkat, és ha mindent elvégeznek, visszafordulhatnak.

- Szép kis kilátások, - mondta dr. Rost, aki még nem aludt és a vezér minden szavát hallotta.

Most napokon keresztül mentünk folyton felfelé a hegyekbe, azon a friss nyomon, ahol előttünk Corner és társai jártak. Egy késő délután Winnetou hirtelen megállt.

- Uff! - kiáltotta a csodálkozás hangján.

Láttuk rajta, hogy valami fontosat észlelt.

- A fehérek itt letértek a széles folyó partjáról és a keskeny folyó mentén folytatták útjukat.

- És? - kérdeztem türelmetlenül.

- Uff! - ismételte a vezér -, ha nem tévedek, ismerem azt a „Finding-hole”-t, amelyet a fehérarcúak keresnek. Az a „Finding-hole” az enyém. Édesapám mutatta meg nekem még akkor, mikor egész kicsi fiú voltam. Titkát egy panak-indiánus árulta el neki hálából azért, mert kigyógyította súlyos betegségéből.

Másnap hajnalban terepszemlére indult.

Körülbelül három óra tellett bele, mire visszatért.

- Nem tévedtem, a fehérbőrűek az én „Finding hole”-omat akarják kiaknázni. Láttam őket messziről. Ha minden úgy sikerül, ahogy én remélem, holnap foglyaink lesznek.

- Csak már Carpiot kiszabadíthatnád karmaik közül - mondtam.

- Az is meglesz és sok aranyunk is lesz - mondta Winnetou.

Csodálkozva néztem rá.

Mosolygott.

- Csodálkozol rajta ugye, hogy az aranyokról beszélek, de neked akarok vele örömet okozni Scharlih testvér.

- Nekem?

- Tudom, hogy vannak emberek, akiket boldoggá szeretnél tenni. Nos, most meglesz rá a mód.

- Oh, tudtam jól, hogy Winnetou nem a maga számára örül a kincsnek!

- Nem, nem szeretem az aranyat - mondta komolyan a vezér -, mert a fehér emberek között ez ad a legtöbb okot az egyenlenségre. De hát a fehérek már így rendezték be életüket és tán már meg se tudnának élni az arany nélkül. A panak-indiánok is mindig nagy kincskeresők voltak és ez lett törzsüknek átka.

- Búvárkodással szedték ki a „Finding hole”-ból az aranyat?

- Szó sincs róla. Hiszen majd megmutatom, ha ott leszünk a „Finding hole”-nál, hogy a panakok milyen ügyesen jutottak az aranyakhoz anélkül, hogy vizesek lettek volna.

- Oh, talán más irányt adtak a folyónak, úgyhogy a medre üresen áll?

- Eltaláltad. A panakok így jutottak aranyaikhoz és így jutunk majd mi is hozzá.

Másnap hajnalban elértünk egy kis tisztásra, melynek közepén folyt a folyó és itt volt utunknak célja.

Úgy látszik, jókor érkeztünk, mert a társaság, melyet idáig követtünk, itt ült a folyó partján. Corner, Sheppard és Eggly éppen most mutatták igaz arcukat. Carpio és nagybátyja keze-lába gúzsba volt kötve és a gonosztevők, arcukon kaján mosollyal árulták el nekik, hogy tulajdonképpen milyen céljuk van velük.

Mi egy szikla mögött figyeltük őket:

- Ők azok, akik elrabolták fegyveremet - súgta nekem Amos Sannel. - Rájuk ismerek. No de majd visszakapom.

Azalatt ott a folyó partján beszélgettek:

- Oh, te vén barom, hát azt hitted, hogy tied lesz a „Finding-hole” aranya - mondta Corner - ha-ha-ha!... Az arany a miénk, ti ketten majd felhozzátok nekünk.

- A vízbe merüljünk alá? Ebbe a hidegbe? Ezt nem is kívánhatjátok ilyen öreg embertől.

- Dehogya is nem kívánjuk. Amíg egy morzsa arany lesz ebben a „Finding-hole”-ban, addig nem lesz tőlünk nyugtotok.

Ebben a percben egy másik szikla mögül hirtelen néhány alak bukkant elő.

- Hands up! - kiáltottak és töltött fegyverrel jöttek előre.

- Szent Isten, Welley! Akit halottnak hittem - mondta rémülten Corner.

- És Reiter! - szólt ijedten Sheppard.

A harmadik, aki a szikla mögül előkerült, Hiller volt.

- Úgy van, Reiter és Welley! Ugye éppen jókor jöttünk, gazfickók! Mr. Hiller kötözze meg őket. Ők lesznek azok, akik majd kiűrik számunkra a „Finding-hole”-t.

Corner, Sheppard és Eggly, dermedten a rémülettől engedték, hogy Hiller megkötözze őket.

Welley pedig tovább beszélt:

- Ti persze azt hittétek, hogy mikor rámlóttetek és befordultam a vízbe, hát meg is haltam. Volt annyi eszem, hogy a víz alatt maradjak addig, amíg biztonságban nem tudom magamat. Mikor aztán kívánszorogtam a partra, Mr. Reiter vett ápolásba és ő nyomozott ki benneteket.

- Oh, Reiter, a kezem között van - szólt a megkötözött prayerman -, ha rögtön szabadon nem bocsát, elárulom, hogy gyilkos és hogy erről írásom is van.

- Jól tudod, hogy véletlenül sült el a fegyverem, magam sem értem, hogyan. Még ma is azt kell hinnem, hogy talán nem is az én puskám sült el.

- Talán az enyém, aki melletted álltam. Fogd rám. No de mindegy, egy gyenge pillanatban mégis írást adtál róla és azt őrzöm. Majd átadom a sheriffnek.

Ezt már nem bírtam tovább, előugrottam és társaim követtek.

- A prayerman írásai nálam vannak! - kiáltottam. - Mr. Reiter, itt van, amitől ön fél. És mert megvagyok róla győződve, hogy ártatlan, tessék, átadom, tépje össze ezt az értéktelen papírszemetet.

- Ide a fegyveremmel, rabló! - ordította ugyanakkor Sannel.

Az egész társaság szinte megkövült a csodálkozástól váratlan megjelenésünkön.

Most Winnetou lépett elő:

- Ezek a fehérbőrűek elsősorban a mi foglyaink, mert már napok óta követjük nyomukat, de nemcsak ők a mieink, hanem a „Finding-hole” is, melyet már sokkal régebben fedeztünk fel, mint a fehérarcúak.

Hiller bosszúsan kiáltotta:

- Arról szó sincs! Azt mindenki mondhatja! Engem Reiter és Welley ide felcsalt és megígérte nekem a „Finding-hole” harmadát. Erről nem mondok le.

- De én sem - szólt Reiter.

- Helyes - kiáltotta Corner. - Igaz ugyan, hogy megkötöztetek, de mi mégis mellétek állunk, ha megígértek az osztozkodást. De ennek a rézbőrűnek semmi köze az aranyainkhoz.

Én lehajoltam Carpiohoz, aki teljesen megtörtén, legyengülten, holtsápadtan feküdt.

- Sappho - mondta gyenge hangon -, milyen jó, hogy végre itt vagy. Tudtam, hogy el fogsz jönni. Oh, ha tudnád, mennyit szenvedtem ez alatt az idő alatt. Azt hiszem, ezt sohse fogom kiheverni.

Csakugyan inkább holtnak tetszett, mint élőnek.

Vigasztaltam.

- Most már minden jóra fordul, csak bizalom Carpio.

Ezalatt Winnetou és a többi között mind élesebben és élesebben folyt a vita.

- Winnetou sohse hazudik - mondta az apacs - és be tudja bizonyítani, hogy ez a „Finding-hole” az övé.

- Arra kíváncsiak vagyunk!

- No azt látni szeretném.

- Rendben van, azonnal bebizonyítom.

És sietve eltávozott az egyik szikla mögé.

Mi némán, kíváncsian vártuk, mi fog itt történni.

Alig telt bele öt perc, mikor láttuk, hogy a kis folyó, mely a sziklák körül kanyarodik elő, mind vízszegényebben csobog tova, míg végre teljesen eltűnt. A folyó medrében egy nagy lyukat pillantottunk meg, amelyből a víz - természetesen - nem tudott kiapadni.

Winnetou ez elé a lyuk elé állt és mondta:

- Íme bebizonyítottam, hogy ez a „Finding-hole” az enyém.

Egy darabig néma csend követte szavait, de aztán valamennyien tiltakoztak, sőt ellenállni is próbáltak, ami azonban gyászosan végződött s csakhamar megkötözött foglyaink voltak.

Kíváncsi voltam, mint határoz majd most sorsuk felett Winnetou és ez érdekelte Hillert, Reitert és Welleyt is, akik visszanyerve eszméletüket, a vezér szavait lesték:

- Ti a halállal fenyegettetek minket, de mi még ezt is megbocsátjuk nektek. Szabadon bocsátlak és veletek adom minden felszereléseket. De azt megígérem, ha bármelyiktek ide vissza mer térni, szétlövöm a koponyáját. Ezt Winnetou mondja és az mindig meg szokta tartani szavát.

Az emberek káromkodva távoztak.

Nem törődtem vele, egész figyelmemet szegény, legyengült Carpionak szenteltem. Karomra vettem és elvittem sátrunkba, melyet a folyó közelében ütöttünk fel.

Szegény fiú nagyon beteg volt és így egy pillanatra sem mertük magára hagyni.

Ezalatt lenn a „Finding-hole”-nál folyt a munka.

Winnetou felügyelete alatt kellett Egglynek, Cornernek, Sheppard, sőt még az öreg Lachnernek is a vizet kimerni a „Finding-hole”-ból.

Ez a lyuk nagyon széles és nagyon mély volt és bár négyen merték ki belőle a vizet, mégis csak nagynehezen haladt előre a munka.

Meg kell jegyeznem, hogy rabjaink lába meg volt kötözve, és hogy este, mikor pihenőre vittük őket, szemüket is bekötöttük, nehogy megtudják, merre járnak.

Így ment ez sok napon keresztül és még mindig nem tudtunk a „Finding-hole” fenekére jutni. Közben a tél mind fenyegetőbben közeledett. Amellett nagy gondom volt Carpioval is, akit a leggondosabb ápolás sem tudott helyrehozni.

Végre-végre kiürült a „Finding-hole”!

Izgatottan néztünk elibe a hetek óta tartó fáradozás eredményének.

Most már Corner és társai is lázasan dolgoztak. Az arany varázsa elfelejtette velük rabságukat. A lyuk mélyéből sárcomót, köveknek látszó darabokat dobáltak ki a folyó medrére és mind lejjebb és lejjebb hatoltak, hogy az aranyat megleljék.

A hó folyton szállingózott, a tél hidege egyre fenyegetőbben közeledett.

Egy napon azt mondta nekem Winnetou:

- Azt hiszem, meg lehetünk elégedve az eredménnyel. Jó lesz, ha útra kelünk visszafelé, mert ha idejében nem jutunk biztos fedél alá, elpusztulunk.

Cornert és társait bekötött szemmel vittük a sátorba, míg Winnetou ismét visszaeresztette a folyót rendes medrébe. És ekkor a víz megmosta azokat a sár- és salakcsomókat, melyeket rabjaink a „Finding-hole”-ból a folyó medrébe vetettek. A víz elvégezte munkáját, megmosta a sár- és salakcsomókat, a színarany ott csillogott előttünk, körülbelül három méter hosszúságban.

Most megint elzártuk a folyót, összeszedtük az aranyat és felpakoltuk lovainkra. Mindezt úgy, hogy rabjaink ne tudják.

Másnap reggel, mikor kivittük Sheppardot, Cornert, Egglyt és az öreg Lachnert, a kis folyó ugyanolyan nyugalmasan folyt medrében, mint akkor, mikor legelőször megpillantották.

A hajukat tépték kétségbeesésükben.

Azt hitték, hogy eddig csak a salaktól, kőtől tisztították meg a lyukat és az aranyra még csak most reméltek rátalálni.

- Uff! Nincs semmi ebben a lyukban, - mondta Winnetou és ezúttal sem hazudott. - Mi visszamegyünk.

- Engedj el itt minket uram - könyörögtek mind a négyen -, engedj el itt.

Winnetou beleegyezett, bár megmondta nekik, hogy a tél csakhamar beköszönt és el fognak pusztulni.

- Mi most magunkkal visszük fegyvereiteket. De egy óra múlva, ha utánunk jöttök, ott találjátok majd őket az úton. A nagy Manitou kezében vagytok. Az határoz majd sorsotok fölött.

Elindultunk.

A hó egyre sűrűbben hullt, a hideg szinte kibíráhatatlanná lett. Lassan jutottunk előre az úton.

- Örülök, ha eljutunk majd addig a menedékhelyig, melyet a sosenok készítettek számunkra - mondta Winnetou komolyan -, mert arról, hogy emberlakta vidékig eljuthassunk, már szó sem lehetett.

Végre, végre elértünk a barlangba.

Az öröm felkiáltása fakadt ki ajkunkon.

A hóhegyek eme vad rengetegének közepette itt egy kényelmes kis lakás várt ránk.

Ez a menedékhely, melyet a sosenok már régen használnak arra az esetre, ha télen a hegyek között rekednek, teljesen be volt rendezve és fel volt szerelve minden szükségessel, élelemmel, tüzelővel egyaránt.

Legelőször is szegény Carpiot fektettük le a prémekből készült puha ágyra. A szegény fiú már teljesen elgyengült.

A mi otthonunk egy magas szikla tetején volt, olyan védett helyen, mint valamilyen jól megépített vár, de ha kiléptünk a barlang ajtaján, messze területet láthattunk át.

- Érdekes - mondta Winnetou, miután terepszemlét tartva visszatért -, Hiller, Reiter és Welley itt tanyáznak a túlsó oldalon. Úgy látszik nem akartak lemondani teljesen a „Finding-hole”-ról és azért maradtak a közelben.

- Nem valami biztos menedékkunyhó; egy hólavina elsöpörheti, vadállatok elérhetik.

Mi egészen jól eléltünk volna a mi jó kis meleg otthonunkban, ha Carpio nem okozott volna nekünk annyi gondot. A szegény fiú végét járta.

A hó egyre hullott, s nekünk nagy erőfeszítésünkbe került, hogy a barlang száját megtisztítsuk tőle.

Egy napon észrevettem, hogy odaát a hókunyhónak megsaporodtak a lakói.

Sheppard, Eggly, Corner és az öreg Lachner mégiscsak jobbnak látták abbahagyni az aranyhalászatot, úgy látom, ők is megérkeztek a hókunyhóba.

Ugyanarra az időre esett, hogy egy nagy bozontos medvét láttam mindig ott ólálkodni a hósátor környékén.

Egy este azt mondta nekem Carpio:

- Csak arra kérem az Istent, hogy engedje meg, hogy még ezt az egy karácsonyt megérhessem. Úgy szeretnék még egyszer égő karácsonyfát látni és a te szép karácsonyi versedet szavalni Sappho, mint akkor régen Franzlnál.

Könnyeztem.

- Miért sírsz Sappho, hiszen oly boldog vagyok, hogy melletted halok meg.

Egy nappal karácsony előtt óriási dübörgést hallottunk.

- Ágyúlövés - mondta Carpio, aki álmából riadt fel.

- Lavinaomlás - mondta Winnetou.

A túlsó oldalon sziklák és hómezők gördülése teljesen elsöpörte a hóházat.

- Elpusztultak mindannyian - mondta Sannel és keresztet vetett.

Én egy fekete tömeget vettem észre a havon, egy férfi volt. A medve pedig, mely már régebben itt ólálkodott a hegyekben, egyenesen erre a testre vetette magát.

Levettem puskámat vállamról és elrohantam.

Persze Carpio nélkül, akit dr. Rost őrizett addig.

A túlsó oldalon a medve kikezdte addig a földön fekvő élő embert.

Mihelyt elég közelébe értem, elsütöttem puskámat.

A medve felhőrdült és azután elterült.

- Sikerült, lelőttem - örült Winnetou.

A földön fekvő ember felemelkedett.

Arca halottsápadt volt, szemében különös fény csillogott. Hiller volt.

- Uram, ezt nem fogom önnek sohse elfelejteni! A saját magam átka fogott rajtam. A medve ki akarta szedni agyvelőmet. Ön megmentett. Köszönöm uram.

- Ne nekem köszönje, hanem a jó Istennek.

És lám, a hitetlen Hiller térdre ereszkedett a hóban és igazi ájtatossággal kezdett imádkozni.

Most a többieket kerestük. Reitert, Welleyt és az öreg Lachnert sikerült élve kihúznunk a hótakaró alól, Corner és Sheppard elpusztultak.

Eggyt sehol sem találtuk, azt túlságosan mélyre temethette maga alá a hó...

Karácsony napján volt, hogy vidám kiáltások hangzottak fel a völgyből. Vagy ötven sosen jött nagy felszerelésekkel a megmentésünkre szánókkal, élelemmel, lovakkal.

Úgy volt, hogy mindjárt útra indulunk, de Carpio visszatartott.

- Érzem, hogy ez az utolsó napom, - mondta - És úgy szeretnék itt a magasban eltemetve lenni, ahol annyi szép napot töltöttem velem és ahova biztosan gyakran térsz majd vissza gondolatban.

Maradtunk.

Este egy kis karácsonyfa mellett ünnepeltünk. Csak a mogorva, zsugori Lachner nem tartott velünk, hanem félrevonult egy sarokba.

És mint karácsonyi ajándékot adtam oda Hillernek azt a kis levelet, melyet a régi hazából küldött szomszédja, mely szerint nevét már bátran és felemelt fejvel viselheti.

Leírhatatlan volt a boldogsága. Ezerszer biztosított róla, hogy az én jószágom visszavezeti az igaz útra és hogy ezentúl istenfélő, jámbor ember lesz. Mert Isten ujját látja sorsa változásában.

Reiterben is felfedeztem régi tanítóm fiát, ki miután nekem köszönhette életét és becsülete visszaszerzését, megfogadta, hogy kedvemre való életmódot folytat majd ezentúl és hogy ügyelni fog, hogy ne kerüljön többé rossz társaságba.

Mikor meggyújtottuk a karácsonyfa apró gyertyáit Winnetou is odatette alája az ő ajándékát. Az arany volt, melyet egyenlő részben osztott szét mindannyiunk között.

- Az én részemet vidd el öreg szüleimnek - mondta gyenge hangon Carpio -, úgysem tudtam sohse segítségükre lenni, legalább búcsúzóul kapnak tőlem valamit.

Felült ágyában és kért, hogy támasszam meg.

Megtettem. Karjaim közé fogtam. Éreztem, hogy utolsó perceit éli és szemembe akaratlanul könny szökött.

- Ne sírj! Én olyan boldog vagyok, hiszen Istenhez térek. Ez életem legszebb karácsonya.

Kezét nyújtotta Winnetounak és halkán mondta:

- Köszönöm minden jószágát.

- A te karácsonyi énekeddel az ajkamon akarok meghalni, Sappho - mondta és gyenge elhaló hangon kezdte énekelni:

„Az emberek megváltója
Megszületett immáron,
Békesség lesz, boldogság lesz
Ezentúl a világon.”

Hangja mind halkabb, mind gyengébb lett és én éreztem, mikor karjaim között tartottam, mint száll el belőle az élet.

S mi edzett, viharverte férfiak sírva hallgattuk énekét és mikor befejezte, hogy egyúttal életét is befejezze, zokogva vetettük magunkat kihűlt tetemére.

A karácsonyfa gyertyácskái kialudtak, s a szenteste ránk borította fátylát.

Másnap aztán a sosenok segítségével hatalmas emléket építettünk kövekből. Ide temettük szegény Carpiot. Ha utas jár lenni a völgyben, nem kerülheti el figyelmét ez a hatalmas építkezés, mely alatt a legszelídebb, legjobb ember pihen.

Mikor ezzel elkészültünk, elindultunk a völgybe. Egy ideig még egy volt az utunk, de aztán széjjel váltunk, ki-ki ment a maga dolga után. Reiter a városba, hogy pénzével tisztességes üzletet nyisson. Hiller a családjához, Sannel kedves puskájával a vállán régi otthonába. Az öreg zsugori Lachner, akit semmiféle sorscsapás nem tudott megpuhítani, vissza Pittsburgba az egyedüllétbe, elhagyottságba, kíséretül nem maradt meg számára más, mint rút gondolatai és gonosz érzelmei.

Doktor Rostól is búcsúztunk, ő a sosenoknál maradt, hogy a rézbőrűek egészségügyét tanulmányozza.

Winnetou meg én pedig sietve készültünk a keleti utunkra, melyet olyan régen tervbe vettünk már és amely most a „Finding-hole” miatt olyan nagy halasztást nyert.

Vége